оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-нээ гарана

№ 296 (13612)
1971 оной декабриин 15, среда

Сэн 2 мүнгэн

й Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

ЯН УРГАСЫН ЛӨӨ МҮРЫСӨӨН ГЭДЭГ ЛЭ

дахи табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ ороохо тарянай, ын, тэжээлэй ургамалнуудай, үбһэ ногооной баян урха гэһэн социалис мүрысөөн республика дотор үргэнөөр э байна. Энэ мүрысөөндэ Зэдын аймагай колхознигууд, дай хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд эхи

72 ондо гектар бүриһөө 11,5 центнер таряа ургуулха байбал, тэрэнээ адагынь 13 центнертэ хүргэхэ, гекһөө 200 центнер кукурузын набша намаа, 300 центнер 12 центнер сабшалангай үбһэ абахабди» гэһэн социата зэдынхид бэедээ даажа абанхай. Республикынгаа ын үмэнэ абаһан энэ ехэ уялгаяа бодото дээрэнь бэетула аймагай ажалшад тодорхой хэмжээнүүдые харааэрэнээ дүүргэхэ гэжэ оролдоно. Мүнөө үедэ аймагай совхозуудта үрэһэ хүрэнгэ сэбэрлэхэ, тарялан, сабшаэ наг шэбхэ гаргаха, трактор, машинануудаа һайнаар илха хүдэлмэри үргэн дэлисэтэйгээр ябуулагдажа байн-

ын аймагай тарялан, сабшалан дээрэ ажалладаг хүнүүтаһан энэ эдэбхи үүсхэл республикын бусад аймагуудта р дэмжэгдэнэ. Һаяхан Мухар-Шэбэрэй аймагай центртэ һайндэр боложо, тэндэ хабаадаһан механизаторнууд, д, луговодуул болон бусад мэргэжэлтэд зэдынхидэй е халуунаар дэмжэжэ, ерэхэ жэлдэ миллион центнер али гектар бүриһөө 16 центнер таряа ургуулжа абахын тэмсэхэ байһанаа мэдүүлээ.

публика дотороо баян ургаса абадагаараа шалгардаг эбэрэйхидэй нимэ зорилго урдаа табиһаниинь гайхалбэшэ. Юуб гэхэдэ, эдэнэр байгша ондо бүхы таряагаа гектар бүриһөө 15,6 центнер таряа хураһан байна Эндэхи түрүү ажахынууд—«Родина», «Искра», «Ком» колхозууд бүхы тарилгынгаа гектар бүриһөө 18—19 таряа абаһан байха юм.

э жэлдэ тарялан, сабшалангай ургаса эрид дээшэлүүлсоциалис уялгануудые Сэлэнгын, Бэшүүрэй, Хяагтын бусад аймагуудай ажалшад хараалжа байнхай. Тиигэжэ гасын түлөө мүрысөөн эршэдэжэ байна гээшэ. Зорилго эдэ, энэ мүрысөөе тодорхой һайнаар эмхидхэхэ, ударирэгтэй. Мүнөө үедэ аймагуудаар шалгалта хээд үзэхэдэ, тракторна бригаданууд, кукуруза болон куузику ургуулонууд, хартаабхашад, овощ ургуулагшад, луговодууд элдэ хэды шэнээн ургаса абаха байһан тухайгаа бодомүзөөгүй, тодорхой социалис уялга абаагүй байһаар. Жэ- Сэлэнгын аймагай колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэбүхы дээрээ 1972 ондо бэелүүлхэ зорилгонуудаа хараабашье, олонхи бригада, звенонууд, механизатор бүхэн төө дүүргэхэ социалис уялгануудые тодорхойлоогүй Инмэ баримтанууд Тельманэй, Ленинэй нэрэмжэтэ удта дайралдана. Энэ тон гэмшэлтэй.

иалис мүрысөө саашадаа улам һайнаар эмхидхэхэ тухай» Центральна Комитедэй тогтоолой абтаад байхада, баримтануудые тэсэхын аргагүй. Бүхы ажахыгаараа, раа социалис уялга абахынгаа урда тээ механизатор, н, луговод бүхэнтэй хөөрэлдэжэ, тэдэнэрэй баян ургаса рга боломжонуудые элишэлжэ, бригада, звеногой урдахи нуудаа тодорхойлхадонь туһалха ушартай. Тиигэжэ баса абахын түлөө миин юрэнхы дээрээ хөөрэлдэхэ бэшэ, бригада, звено, хүн бүхэнэй хэхэ хүдэлмэри тодорхойлогэрэнэй дүүргэлтэ һара, квартал бүхэндэ согсологдожо эшээтэй.

ондо баян ургаса абахын тула мүнөөнһөө эдэбхитэйгээр ю шухала байһаниинь бүгэдэндэ мэдээжэ. Илангаяа үрэнгээе тарилгын шанарта хүргэжэ, томо жэжээрнь нарин һайнаар хадагалха эрилтэ табигдана. Мүн тракшинануудые һайнаар заһабарнлха, үбэлэй сагта зүбөөр а хэрэгтэ ехээр анхарагдаха байна.

эбэшье ерэхэ жэлэй тарилгада бэлдэхэ, баян ургасын ай үндэһэ һуури табиха хүдэлмэриин дүүргэлтые шалхэдэ, олон дутагдалнууд ушарна. Нэн түрүүн тарянай эбэрлэхэ, хатааха, тарилгын шанарта хүргэхэ хүдэлмэри агүй байһан зандаа. Эндэ колхоз, совхозуудай агронозэмэтэй. Үнгэрһэн намартаа хэды дулаан байбашье һэ сэбэрлэхэ хүдэлмэри олохон ажахыда дүүргэгдээгүй Жэшээнь, Улаан-Үдын аймагай «Коммунизм» колхоз үрэтэр үрэһээе хүсэд сэбэр болгожо шадаагүй. Түнхэбайкалиин, Хяагтын аймагуудай ажахынуудта үрэһэинг ехэтэй байбашье һаа, тэрэниие хатааха хэмжээн саг абтаагүй. Муу шанартай үрэһэнһөө баян ургаса хүлеэрхэтэй. Тиимэһээ колхоз, совхоз бүхэн үрэһээе тарилгын хүргэхэ талаар эрид хэмжээнүүдые абаха, зарим шатай үрэһээе бусад ажахынуудтай андалдаха болоно.

тор, машинануудай заһабарилга олохон ажахынуудта, удта хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Хорини аймагай совэнэ талаар ехэ гээгдэлдэ оронхой. Һүүлэй мэдээгээр, энэ дүрбэдэхи кварталай түсэб трактор заһабарилгаар эндэ гэжэ 32 процент, плуг—9, сеялкэ—17 процент дүүрбайна. Энэ тоо, баримтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, энвхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, инженернүүд социалис уялые абахадаа бэрхэ аад лэ, тэрэнээ бэелүүлхэ талаар биТехникэ заһабарилгые удааруулжа, унжагайруулжа орой гүй. Энэ шухала хүдэлмэридэ шадабари ехэтэй механинуудые хүсэд хүрэхөөр табижа, ажалыень нарин һайнаар хэ, заһабарилгын шанар дээшэлүүлгэдэ шухала анхарал ха саг ерэнхэй.

алан, сабшалан дээрэ наг шэбхэ зөөхэ, минеральна гые зөөжэ абаад, нарин һайнаар хадагалха хүдэлмэнгалтатай гэхын аргагүй. Аргал шэбхэ зөөлгэдэ бии автомашинанууд, тэргэтэй тракторнууд хүсэдөөр табиг- Минеральна үтэгжүүлгэ хадагалха зохид складууд түэнэгүй.

агуудай партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд элдэ тарялан, сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ социарысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ зуураа, үбэлэй агротехничекэ ябуулгануудые саг соонь үнгэргэхэ гэжэ оролдохо й. Баян ургасын түлөө бүгэдөөрөө тэмсэхэ, хүн бүхэнэй алта дээшэлүүлхэ шухала. 1972 он хүдөө ажахын ургадай, үбһэ ногооной баян ургасын жэл болог лэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой мэдээжэ болоһон хонишон Социалис Ажалай Герой Шалсама Ламажаповна Цыремпилова СССР-эй наймадахи зарлалай Верховно Соведэй гурбадахи сессиин материалнуудтай хонишодтоёо танилсажа байхань харуулагдана.
С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ЭРХИМ АЖАЛАЙ ДҮН

Хяагтын совхозой дүрбэдэхи отделениин хонишод зун-намарай тэнюун сагта хонидоо тобиржуулжа абахын тулада аһан шадалаараа оролдоо. Энэ оролдосо хэшээлэйнь дүн ашаяа харюулаа. Жэшээлхэдэ, Батор Жамцанов, Дабу Чибиков гэгшэд 2485 хонидые мяханай комбинадта тушааба. Бүхы хонидойнь шэгнүүр 1100 центнер болоһон байха юм.

Тус отделениин хонишон Константин Улзытуевай даадаг отара Бүргэд гэжэ газарта зуһаһан юм. Тэрэ дүн хамта 262 центнер шэгнүүр татаһан 582 хони тушаагаа гэхэ гү, али хонин бүхэнэйнь амидын шэгнүүр дунда зэргээр 45 килограммда хүрэһэн байна.

А. СУРМАЧ.

ҺААЛИШАД БОЛОБО

Зэдын аймагай колхоз, совхозуудта һаалишад дуталдажа, заримдаа ажахынууд бэрхэшээлтэй байдалда ородог юм.

Тиимэһээ «Заречный» совхозой бүлэг комсомолшуудай һаяхан гаргаһан үүсхэлынь ехэтэ һайшаамаар. Женя Трутнева, Галя Эрдынеева, Тамара Доржиева, Люба Брюхина, Галя Цырендашиева, Зина Жалсанова, Светлана Дондукова гэгшэд һаалишан болохо хүсэлтэйгөө мэдүүлжэ, фермэдэ ажаллахала ошобо.

Маанадай жэшээгээр һаалишан боложо фермэнүүдтэ ошыт гэһэн уряатайгаар тэдэнэр аймагайнгаа комсомол-залуушуулда хандаһан байна.

«Заречный» совхозой комсомол-залуушуулай энэ үүсхэлыень ВЛКСМ-эй райкомой бюро һайшаажа, үргэнөөр дэмжэхыень колхоз, совхозуудай, предприяти болон эмхи зургаануудай комсомолой организацинуудта дурадхаба.

А. ТУМУРОВ.

МАНАЙХИН ХУБИТАЯА ОРУУЛХА

Аргатын совхозой мал шахан таргалуулдаг гүүртын үхэршэд Захааминай аймагай XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой малшадай гаргаһан үүсхэлые дэмжэһэнээ мэдүүлбэ. Эндэхи малшад хаража байһан хашараг бүхэнэйнгөө шэгнүүрые сүүдхын туршада 1000 граммһаа доошо бэшээр нэмээжэ, гүрэндөө тарган мал тушааха гэһэн зорилготой ажаллана.

Үхэршэд бии байгаа арга боломжоёо гүйсэд хэрэглэжэ, шахамалнуудайнгаа шэгнүүрые зунайхиһаа дутуугүйгөөр нэмээхэ арга боломжотой. Тэдэнэр малайнгаа байха хашаа хорёонуудые эртэнһээ заһажа бэлэн болгонхой. Малаа һайнаар эдеэлүүлхэһээ гадна, дулаан байрада байлгаха гээшэ тон шухала ха юм даа. Шахамалнуудые хэршье һайнаар эдеэлүүдээд, хүйтэн байрада байлгабал, шэгнүүрээ мүртэй нэмээдэггүй бшуу.

Мүнөө үедэ үхэршэднай 300 хашараг мяханда шахажа байнхай. Эдэ бүхы малаа хүсэ шадалайнь, шэгнүүрэйнь талаар арбан бүлэг болгожо илгаад эдеэлүүлнэ. Шадалтай мал тулюуршагуудаа илгахала һанадаг, ёһоор эдеэлүүлдэггүй. Халиргай мал хододоо үлөөдэһэн дээрэ үлэшэхэеэ һанадаг гээшэ. Тиигэхэгүйн тула малаа хэдэн бүлэг болгожо эдеэлүүлхэдэ һайн гэжэ малшад бодоно. Эндэ үдэрэй туршада хашараг бүхэндэ 4 килограмм талха тарланай зүйл, 6 килограмм үбһэ, зелёнко, 5 килограмм силос, буйлуулагдаһан 3 килограмм һолоомо хүртэнэ. Иигэжэ шахамал бүхэндэ үдэртөө тэжээлэй 7 единицэ үгтэнэ. Үдэрэй туршада шахамал мал 2 дахин бүлеэн уһаар ундална. Тэдэнһээ гадна, мал бүхэндэ минеральна тэжээл ядамаггүй үгтэдэг. Эдэ хашарагууд 1972 оной январь һарын эхеэр гүрэндэ тушаагдаха юм. Үхэршэд мал бүхэнэйнгөө шэгнүүрые 300 килограммһаа дээшэ болгохо зорилготой ажаллажа байнхай.

Малшад В. Брезгина, Г. Иванова, В. Савельев, Е. Истрафилова, А. Кожевин гэгшэд абаһан социалис уялгаяа нэрэтэй солотойгоор дүүргэхын тула бүхы хүсэ шадалаа гаргахабди гэжэ ажахынгаа малшадые найдуулһан байна.

С. ДОНДОКОВ,
совхозой главна зоотехник.
Хурамхаанай аймаг.

ҮГЭДӨӨ ХҮРЭХЭЛ БАЙХА

Улаан-Үдын Кировэй нэрэмжэтэ заводой коллектив элдэб зүйлэй амһарта бүтээн гаргадаг юм. Һүүлэй үедэ бууза шанаха кастрюлинуудһаа эхилээд, мүн бэшэшье олон аяга амһарта эндэ бүтээгдэдэг болоо. Энэ заводой коллектив байгша оной арба нэгэн һара соо 1.232 мянган түхэригэй продукци бүтээн гаргаха даабаряа 1.233 мянганда хүргөө.

Декабрь һара соо манай заводой коллектив 128 мянган түхэригэй продукци бүтээн гаргаха даабаритай. Цехүүдэй, мастерска участогуудай дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнэ. Эдэнэр шэнэ табан жэлэйнгээ түрүүшын жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн зорилго урдаа табяад, эршэмтэй шангаар хүдэлжэ байна.

Б. ШИПУНОВ,
Улаан-Үдын Кировэй нэрэмжэтэ заводой механическа цехэй начальник.

ШЭНЭ ТАСС ҺОНИН

АФГАНИСТАНАЙ КОРОЛЬ МОСКВАДА

Афганистанай король Мухаммед Захир Шах Югославиһаа бусаха замдаа декабриин 13-да СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Советскэ правительствын айлшан боложо Москвада буугаа.

Корольтой хамта принцесса Белкиз, Афганистанай армиин түбэй корпусой командир генерал Сардаг Авдул Вали, королиин ордоной министр Али Мухаммед, гадаадын хэрэгүүдэй министр Мухаммед Муса Шафик болон бусад буулсаба.

(ТАСС).

◆

Л. И. БРЕЖНЕВ, Н. В. ПОДГОРНЫЙ, А. Н. КОСЫГИН АФГАНИСТАНАЙ КОРОЛЬ МУХАММЕД ЗАХИР ШАХТАЙ УУЛЗАБА

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин хани ёһоор Москвада айлшалжа ерээд байһан Афганистанай король Мухаммед Захир Шахтай декабриин 13-да Кремль соо уулзаба.

Үнэн зүрхэнэй, үгээ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөнэй үедэ уласхоорондын байдалай шухала асуудалнууд, тэрэ тоодо Индостанай хахад арал дээрэхи байдал тухай, мүн хоёр талын харилсаанда хабаатай зарим асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ. Хоёр талые һонирхуулдаг уласхоорондын асуудалнуудаар һанал бодолойнгоо тудалдадаг гү, али дүтэрхы байһанда, тэрэшэлэн Советскэ Союз ба Афганистанай хоорондын хани барисаата, хүршэ ёһоной, үрэтэй һайн харилсаа холбооной амжалтатайгаар хүгжэжэ байһанда сэдьхэлээ хананхай байһанаа элирхэйлэн мэдүүлбэ. Хоёр гүрэнэй аша туһада совет-афган хани харилсаае бүхы талаарнь батадхаха, уласхоорондын аюулгүй байдал бэхижүүлхэ, амгалан байдал сахиха гэжэ шууд эрмэлзэдэг байһанаа хоёр тала лаблан баталба.

Совет талаһаа Гадаадын экономическа холбооной талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ С. А. Скачков, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо С. П. Козырев, СССР-һээ Афганистанда байдаг элшэн сайд С. П. Киктев гэгшэд хабаадаа. Афганистанай талаһаа гадаадын хэрэгүүдэй министр Мухаммед Муса Шафик, Афганистанһаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд Мухаммед Ареф гэгшэд хөөрэлдөөндэ хабаадаба.

◆

Элшэн сайдтай уулзаба

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный Вьетнамай Демократическа Республикаһаа Советскэ Союзда байдаг элшэн сайд Нгуен Тхо Тян гэгшэтэй, тэрэнэй эхэ орондоо бусахаяа байһантайнь дашарамдуулан, декабриин 13-да Кремль соо уулзаа.

Н. В. Подгорный, Нгуен Тхо Тян хани халуунаар хөөрэлдэбэ.

(ТАСС).

◆

Монголой шэнэ оперо

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). Монгол арадай хүгжэмэй һан баялигтань үшөө нэгэ шэнэ зохёол — «Шивээ Хиагт» гэжэ оперо нэмэбэ. Тэрэнэй түрүүшынь наадан декабриин 11-дэ Гүрэнэй оперо ба баледэй театр соо ехэ амжалтатайгаар үнгэрөө.

Энэ шэнэ оперонь Монгол ороной ажалшадай революционно тэмсэлэй гайхамшаг хуудаһануудай нэгэндэ—Алтан-Булаг хотые хитад милитаристнуудһаа сүлөөлэлгэдэ, тус хотын түлөө тулалдаанууд соогуур мүндэлһэн ба түрүүшын шанга туршалга гараһан монгол, совет сэрэгшэдэй дайшалхы холбоо барисаанда зорюулагданхай. Оперын хүгжэмые мэдээжэ монгол композитор, хүгжэмэй олохон зохёол бэшэһэн, Гүрэнэй шангай лауреат Д. Лубсаншаров зохёогоо. Либреттыень залуу шүлэгшэ Д. Пурэвдорж бэшэбэ.

ҺАЙШААН ДЭМЖЭБЭ

«Электромашина» заводой кран бүтээлгын цехэй нүхэд Калашников, Шилов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг слесарь-хабсаргагшадай бригаданууд ямаршье гэнэ усалгүйгөөр хүдэлхэ гэһэн үүсхэл гаргаа бэлэй. Заводой инженерно-техническэ мэргэжэлтэд, хүдэлмэришэд энэ үүсхэлыень дэмжэн, хамаг түхеэрэлгэнүүдтээ техническэ һайн харууһа хэжэ, бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглана. Ажалай ариг сэбэр наринаар сахигдана. Ажаллахада һаад хэдэг үлүү юумэнүүдые сүм усадхана.

Шэнээр бүтээгдэһэн редукторнуудта туршалга хэхэ зургаан стенд В. И. Калашниковай даадаг участогта тодхогдоһон. Кранда хэрэглэгдэдэг детальнуудта нүхэ гаргаха хоёр пресс-станогууд эндэ бии. Гэнэ усалда оронгүйгөөр хүдэлхэ үүсхэл гаргаһан энэ бригадын коллектив хамаг түхеэрэлгэнүүдээ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа, һайн шанартай продукци гаргана.

Эдэнэй гаргаһан үүсхэлые «Электромашина» заводой профсоюзай комитет дэмжэжэ, заводой бүхы хүдэлмэришэдэй анхаралда табинхай. Һүүлэй үедэ ажалай үедэ гэнэ усалда орохо ябадал цехүүд соо үгы шахуу боложо байна. Мүнөө заводоймнай олохон хүдэлмэришэд ерэхэ жэлэй түсэбөөр ажалланад. Шэнэ онол арга хэрэглэн, иимэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлһэн «Электромашина» заводой хүдэлмэришэд эрхим шанартай электродвигательнүүдые олоор бүтээжэ, олоной магтаалда хүртэжэ байһаар.

Н. ДЕМИН.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

НҮХЭР И. И. ЕРЖЕНИНИИЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Республикын хүдөө ажахын органуудта үни удаан саг соо амжалтатайгаар ажаллаһанайнь түлөө, түрэһөөр 60 наһатай болоһонтойнь дашарамдуулан, Загарайн аймагай Онохойн совхозой отделениие эрхилэгшэ нүхэр Иннокентий Иннокентьевич Ержениние Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо А. СЫРЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1971 оной декабриин 14.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

НҮХЭР А. И. ПРОХОРОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Республикын полиграфическа промышленностьда удаан саг соо ашаг үрэ ехэтэйгээр ажаллаһанайнь түлөө, түрэһөөр 70 наһатай болоһонтойнь дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи хэблэлэй управлениин начальнигай орлогшо нүхэр Александр Иванович Прохоровые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо А. СЫРЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1971 оной декабриин 14.

АГШАНАРАЙ УНИВЕРСИТЕДЭЙ 10 ЖЭЛ

Үдын һургуулинуудта багшанарай эрдэм мэргэлүүлжэ байха зорилго- Буряадай Доржи Банзаэрэмжэтэ гүрэнэй багшаститудай дэргэдэ научическа эрдэмэй арадай ет 10 жэлэй урда тээ доһон байгаа. Тэрэниие арай университет» гэжэ ээгүй. Тэрэнэй 14 фаболон зургаан таһаг элдэб предмет заадаг багшанарта нилээд ехэ туһатай байгаа.

Мүнөөдэр научно-педагогическа эрдэмэй арадай университедэй 10 жэлэй ойдо зорюулһан конференци нээгдэхэнь. Политгэгээрэлэй байшангай ехэ зал соо багшанарай институдай, багшанарай училищиин, мүн городой һургуулинуудай багшанар сугларжа, хүүгэдые ягаад эрхим һайнаар һургахаб, хүмүүжүүлхэб гэһэн асуудал зүбшэн хэлсэхэ юм.

«Улаан-Үдын багшанарай научно-педагогическа арадай университедэй 10 жэл соо хэһэн хүдэлмэри ба КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан, багшанарай эрдэм мэргэжэл дээшэлүүлхэ зорилго» гэһэн элидхэл РСФСР-эй научно-педагогическа бүлгэмэй Буряадай таһагай түрүүлэгшэ, профессор М. Н. Мангадаев хэхэ. Тиихэдэ Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай ректорэй орлогшо Ю. Ф. Головнев «Эрдэм, техникын дэбжэлтэ болон мүнөө үеын һургуули» гэһэн элидхэл хэхэ юм.

Элидхэлнүүдэй һүүлээр конференцидэ хабаадагшад мэргэжэл мэргэжэлээрээ таһаржа, хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлхэ. Секционно хүдэлмэриин үедэ яһала олон элидхэл хэгдэжэ, зүбшэн хэлсэгдэхээр хараалагдана. Жэшээнь, Улаан-Үдын зургаадахи һургуулиин багша З. А. Казакова «Эхин классай һурагшадые ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ», нэгэдэхи багшанарай училищиин багшанар Е. П. Попова «Һуралсалай үедэ ариг сэбэрые сахиулха гурим», Е. М. Буруева «Һурагшадай һуралсалай хүдэлмэри эмхидхэн ябуулха үедэ тэдэнэй ухаан бодолые гүйлгэхэ, һургаха арга боломжонууд» гэһэн элидхэлнүүдые хэхэ юм.

Ц. ДОНДОГОИ.

МҮРЫСӨӨНДЭ— ҮРГЭН ДЭЛИСЭ

Хориин аймагай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд «Социалис мүрысөө саашадань улам һайнаар эмхидхэхэ тухай» асуудалаар КПСС-эй ЦК-гай баталан абаһан тогтоолые һайшаан дэмжээд, юһэдэхи табан жэлэй түсэбые дүүргэхын, партиин XXIV съездын хараалһан шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын тула өөһэдынгөө хубитые оруулхаар зоригжонхой.

1972 оной шэнэ уялгануудые абаха, мүрысөө эмхидхэлгые һайжаруулха, социалис мүрысөөнэй шэнэ дүрим баталха талаар хүдөөгэй ажахынууд зохихо хэмжээнүүдые абажа байна. Аймагай ажахынуудта хэрэглэгдээгүй арга боломжонуудай үшөөл горитой бии байһаниинь түрүүшүүлэй туйлаһан амжалтанууд дээрэһээ элеэр харагдана. Жэшээнь, аймагай 16 отарада ахалагша хонишодоор хүдэлэгшэд зуун эхэ хонин бүриһөө 100-110 хурьга абажа, толгой бүриһөө 3-3,5 килограмм нооһо хайшалаа. Эхэ хонидой отарануудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ Хориин совхозой ахалагша хонишон Социалис Ажалай Герой Н. Л. Тогмитова, Анаагай совхозой хонишон Ц-Д. Чимитов түрүүлэн ябана. Эдэнэр харууһалдаг 100 эхэ хонин бүриһөө 110 хурьга абажа, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлээ. Анаагай совхозой хонишон Н. Г. Дондоков, «Георгиевский» совхозой хонишон Д-Ж. Жимбиева гэгшэд мүн лэ муу бэшэ үрэ дүн туйлана. Эдэнэр зуун эхэ хонин бүриһөө 106-105 хурьга абажа, тэдээнээ эхэһээнь һалгаахадаа, 22—26 килограмм шэгнүүртэйгээр тушаагаа.

Аймагай һаалишадшье мүрысөөндэ хабаадалсажа, юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй даалгабари һү һаалгаар дүүргэхэ зорилгоор эршэ хүсэеэ зангидана. Үдын совхозой һаалишад һү һаалияа дээшэлүүлхэ талаар илангаяа һайн үрэ дүн туйлана. Энэ совхозой эрхим һаалишад Вера Хлюпина, Ешима, Мария Банзаргашееватан, Никыл Зайнулина, Нина Канзафарова гэгшэд аймагай һаалишадай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүүлэн ябана. Эдэнэр 11 һарын турша соо үнеэн бүриһөө 2600 шахуу килограмм һү һаагаад байна. Мүн энэ совхозой Баян Голой, Баруун-Хасууртын һаалиин гүүртынхид һү һаалгаар һайн үрэ дүн туйлана. Эдээнэй һүүлээр аймагай һаалишадай мүрысөөндэ Дээдэ-Тайлсын совхозой һаалишад түрүүлэн ябана. Үнинэй хүдэлдэг бэрхэ һаалишад эндэ пилээд олон. Ленинэй орденоор шагнагдаһан Аграфена Аюшеева, һаалишад Клавдия Авдеева, Валентина Борисова гэгшэд жэлэй эхинһээ үнеэн бүриһөө хоёр мянга гаран килограмм һү һааһан байна.

Үнеэдээ машинаар һаадаг болоһон Анаагай совхозой һаалишад һү һаалгаяа улам дээшэлүүлжэ байна. Һаалишад Любовь Бородина, Лхама Дондокова, Валентина Карнакова, Дышигма Сахилева даажа абаһан 48-50 бүлэг үнеэдһээ 560-640 центнер һү һаагаа.

Мүрысөөнэй дүн дээрэһээ харахада аймагай һаалишадай хэһэн, бүтээһэн ажалайнь үрэ дүн ондо ондоо байна. Зариманайхинь ехэ, нүгөөдүүлэйхинь бага. Жэшээнь, Анаагай совхозой 1-дэхи отделениин һаалишад 10 һарын турша соо үнеэн бүриһөө 1212 килограмм һү һаагаа, харин «Георгиевский» совхозой 3-дахи отделениин һаалишад дурсагдаһан үе соо үнеэн бүриһөө 1245 килограмм һү һаажа шадаһан байна. Анаагай совхозуудта эхэ хониной отарануудта хүдэлэгшэдэй үрэ дүн мүн лэ янза бүриин. Эдэ дүнгүүд юу харуулнаб гэхэдэ, һү һаали дээшэлүүлхэ, хурьга абалгые олошоруулха, малнуудые гарза гайда оруулха ябадалһаа абарха горитой арга боломжын бии байһые гэршэлнэ. Мүрысөө эмхидхэхэдээ эдэ бүгэдые хараадаа абаха гээшэ угаа шухала байна. Адуу малһаа ашаг шэмэ абалгые дээшэлүүлхын түлөө тэмсэхэдээ, тэдээнэй харууһалгые һайжаруулха, түрүүшүүлэй дүй дүршэл олоной дунда дэлгэрүүлхэ, эрдэм наукын туйлалта ажалдаа хэрэглэхэ, хүшэр хүндэ хүдэлмэрииие оньһожоруулха гэхэ мэтэ асуудалнуудта анхаралаа хандуулмаар.

Тракторно-таряан ажалай бригадануудай, механизаторнуудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөнэй дүн саг сагаараа, хабарай тарилгын гү, али үбһэ, таряа хуряалгын һүүлээр гаргагдадаг. Аймагай луговодуудай дундашье мүрысөөн эмхидхэгдэдэг юм. Тэдээндэ зорюулагдаһан бүхы аймаг соо дэлгэрүүлэгдэхэ мүрысөөнэй дүрим баталагданхай. Механизаторнууд болон луговодуудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөнэй дүн гаргагдажа, түрүүлэн гараашадынь али болохоор урмашуулагдадаг байна. Жэл бүри мүрысөөндэ түрүүлэн ябагшадые тоолохо болоо һаа олон. Тэдээнэй тоодо луговодууд — Ю. Ринчиндоржиев, Д. Ракшаев, И. Челондаев, В. Краснопсев, комбайнёрнууд нүхэд С. Мишенин, М. Алимасов, Д. Дондоков, трактористнууд нүхэд И. Проничев, А. Белоусов, Н. Семёнов болон бусад. Дурсагдаһан хүнүүдтэл адляар бүхы хүнүүдэй урагшаа һанаатайгаар ажаллажа, социалис уялгануудаа нэрэтэй солотойгоор дүүргээд байгаа һаань, тарялан, сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ талаар бүри ехэ үрэ туйлагдаха байгаа.

Гэхэ зуура таряан ажал дээрэ хүдэлдэг зарим хүнүүд үнэтэ сагаа, техникэ болон түхеэрэлгэнүүдээ гамгүйгөөр, буруугаар хэрэглэдэг дээрэһээ бага үрэ дүн туйлана. Техникэ болон түхеэрэлгэнүүдэй миин байлга, ажалай журам хазаргайруулга нэгэнтэ бэшэ ушардаг байна. Эдэ бүхы шалтагаанһаа хабарай тарилгын, үбһэ, таряа хуряалгын хүдэлмэри ехээр унжагайрна. Эдэ бүхы дутагдалнуудые усадхажа, мүрысөөнэй дэлисые улам үргэдхэхэ асуудалда үргэн ниитэ ажалшад, совхозуудай, партийна, профсоюзна организацинууд гол анхаралаа хандуулха уялгатай.

Юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэб болон уялгануудые саг соонь сүм дүүргэхын түлөө тэмсэхэ гээшэ аймагай малшадай, механизаторнуудай мүнөөдэрэй гол зорилгонь болоно. Эдэ асуудалнуудые амжалтатайгаар шиидхэхын тула мүрысөөнэй дэлисэ улам дээшэлүүлхэ шухала болонхой.

Хори.

Д. ДОРЖИЕВ,
хүдөө ажахын, бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай райкомой түрүүлэгшэ.

СЕКРЕТАРЬНАРАЙ ҺУРАЛСАЛ

Шэнэ табан жэлэй түсэб дүүргэхэ хэрэгтэ коммунист бүхэнэй, үүргэ, эдэбхи үүсхэл улам дээшэлүүлхэ тухай партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүд соо онсолон заагдаһыень хүнүүд һанана бэзэ даа. Энэ зорилгые бэелүүлхэ тухайда бодомжолжо үзэхэдөө, нэн түрүүн партийна организацинуудай секретарьнарай саг үргэлжын семинар гэхэ гү, али эдэнэрэй һуралсал нэгэ гуримаар ябуулдаг болохо гэлсэһэн байгаабди. Энэ хадаа зондо заабари үгэжэ табидаг семинар бэшэ гэжэ доро тайлбарилха хүсэлэнтэйбди.

Эндэ һая үнгэргэгдэһэн нэгэ семинар тухайда хуряангыгаар хөөрэе. Үбэлэй сагта малшадай дунда социалис мүрысөө эмхидхэхэ тухай, үйлэдбэриин түрүүшүүлые моральна, материальна талаарнь урмашуулха — иимэ хоёр асуудал энэ ээлжээтэ семинар дээрэ хэлсэгдэхэ байба. Колхозойнгоо фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри эмхидхэдэг дүршэл тухайдаа «Победа» колхозой парткомой секретарь А. Я. Кузнецов хөөрэжэ үгэхэ байгаа.

Энэ семинар аша туһа ехэтэйгээр, һургаал абамаар үнгэргэхын тулада партиин райкомой пропаганда, агитациин таһагай хүдэлмэрилэгшэд XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо, тэндэхи партийна организацитай сугтаа урид һайса бэлдэһэн байгаа. Энээнэйнгээл һүүлээр аймагай бүхы ажахынуудай парткомуудай секретарьнар, профсоюзай комитедүүдэй түрүүлэгшэнэр бултадаа энэ колхоздо суглуулагдаа. Социалис мүрысөө эмхидхэдэг, урмашуулгын хэмжээнүүдэй дүримые ажахы бүхэнһөө асараа. Эдээниие бултыень хаража сасуулжа, партиин райкомой секретарь И. П. Ефимов тобшолол — бодото заняти хэһэн байна. Удаань семинарта хабаадагшад XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой һаалиин 2-дохи фермэдэ, хонишодой отарада ошожо хараа, 4-дэхи бригадын шэнэ клуб, библиотекэдэ, эдэнэрэй түхеэрэлгэтэй танилсаа. Зураглан харуулһан зүйлнүүдыень: ажалай алдар солын туг (үргэгдөөд байһан), ажалай дүн харуулдаг, хүндэлэлэй самбарнууд, экономикын асуудалаар стендүүд — эдэ бүхы зураглаһан хэрэгсэлнүүдынь үзэмжэтэй зохидоор, хүнэй анхарал татамаар түхеэрэгдэнги байба.

Һүүлээрнь үргэн хөөрэлдөөн болоо. «Победа» колхозой парткомой секретарь А. Я. Кузнецов малшадай дунда политическэ хүдэлмэри эмхидхэдэг тухайдаа хөөрэжэ үгөө. Удаань парткомуудай секретарьнар: В. Д. Амбуев (Калининай нэрэмжэтэ колхоз), В. И. Сукнев (Хелгын совхоз), В. Г. Стрекаловский («Дружба» колхоз), Б-Ж. Ц. Дагбаев (Бэшүүрэй совхозой профсоюзай комитедэй түрүүлэгшэ) болон бусад һанамжа бодомжо тухайдаа хэлэһэн байна.

Иимэ һуралсалые хаа-яа үнгэргэжэ ялас гүүлээд, унтаргаадаг бэшэбди, харин нэгэ гуримтай болтоһомди. Жэшээнь, ургаса хуряалгада зорюулжа иимэ хэмжээ ябуулга үнгэргэгдөө. Тиигэхэдээ заатагүй нэгэ ажахыда иимэ һуралсал эмхидхэгдэдэг боложо гуримшанхай. Хожомоошье иигэжэ үргэлжэлхэ юм.

И. ИСТОМИН,
КПСС-эй Бэшүүрэй райкомой пропаганда, агитациин таһагые даагша.

ШАНАРАЙ ТҮЛӨӨ ТЭМСЭГШЭД

Ленинэй орденто мяха-консервын комбинадай колбаса заводой хүдэлмэришэд һүүлэй үедэ хэзээ хэзээнэйхиһээ эдэбхитэйгээр хүдэлжэ байна. Эдэнэр һайн шанартай продукци ехээр гаргажа, ажалшадай эрилтые гүйсэд хангахын түлөө тэмсэнэ. Заводой хүдэлмэришэд арба нэгэн һарын даабариһаа гадуур 47 тонно элдэб зүйлэй колбаса гаргаһан байха юм. «Байкальская», «Волгоградская», «Армавирская» гэһэн шэнэ сортын колбаса хэдэг болоо.

Һүүлэй үедэ тус заводой цехүүд соохи хүдэлмэри яһала оньһожоруулагданхай. Хэршэгдэһэн мяхан соргоор дамжан ерэнэ. Бэлэн болоһон продукци конвейерээр дамжан халуун пээшэн соо оруулагдана. Элдэб аргаар сонгоогдоһон колбаса хайрсагууд соо хэгдэжэ, худалдаа наймаанда эльгээгдэнэ.

Заводой түрүүшүүл Нина Пензина, Лида Авдеева гэгшэдэй даадаг коммунис ажалай нэрэ зэргэдэ хүртэһэн бригадын хүдэлмэришэд халааһаа даабариһаа гадуур 900-1000 килограмм һайн шанартай продукци үйлэдбэрилжэ, түрүү ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Эдэнэр найман час соо хэхэ хүдэлмэреэ долоон час соо хэдэг болоо. Оньһон техникээ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглана. Һүүлэй үедэ ажалайнгаа бүтээсые 3,3 процентээр дээшэлүүлһэн байна.

Ямар аргаар эндэ иимэ амжалтын туйлагдадаг тушаа участогай мастер Елена Назаровна Сокляковатай хөөрэлдэхэдэ:

— Һайн мэргэжэлтэй, дүршэлтэй бэрхэ хүдэлмэришэд амжалта туйлахал ёһоороо туйлана,—гэжэ дарууханаар хэлэхэ юм.

К. ЖАМЬЯНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Мастер Е. З. Соклякова, 2. Эрхим хүдэлмэришэн В. Тюрина.

Е. ЗАХАРОВАЙ фото.

ТҮРҮҮШЫН ДҮН

Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводто залуу урлан нарижуулагшад, ухаалан зохёогшодой хоорондо соносхогдоһон конкурс-харалгын түрүүшын дүн согсологдобо.

Харалгын соносхогдоһон сагһаа хойшо залуу хүдэлмэришэдһөө хамта 125 урлан нарижуулгын дурадхалнууд орожо, хахадһаа үлүүнь үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээд байна. Энэнь 14 мянган түхэриг мүнгэ алмаха арга олгобо.

Вагонно-кузовной цехэй урлан нарижуулагшад 22 дурадхал оруулжа, конкурсдо түрүү һуури эзэлбэ. Тэдэнэй оруулһан 3 дурадхалыень үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэдэ, 7 мянган түхэригэй алмалта хэгдээ. Тэрэшэлэн вагон-комплектовочно цехэй, заводой главна технологой таһагай залуу урлан нарижуулагшад харалгада эдэбхитэйгээр хабаадалсаа.

Заводой начальнигай захиралтаар конкурс-харалгын түрүүшын шатада илаһан бүлэг залуу ухаалан зохёогшодто, урлан нарижуулагшадта, шангууд барюулагдаба.

Механизаторнуудые олоор һургая

Хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ механизаторнуудай ашань бүри ехэ болохо байна. Шэнэ табан жэлэй туршада Мухар-Шэбэрэй аймагай ажахынуудта таряан, мал ажал хүгжөөгдэхэ, тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэри комплексно аргаар оньһожоруулагдаха юм. Табан жэлэй һүүл багта ажахынуудай тракторнуудай тоо 30—40 процентээр, комбайнууд хоёр дахин олошорхо байна. Тиимэһээ колхоз, совхозуудые механизаторнуудаар түгэс хангахын тула ехэхэн хүдэлмэри ябуулагдаха зэргэтэй.

Аймагаймнай зарим ажахынуудта мүнөөшье болотор механизаторнууд дуталдаһаар. Байгша оной таряа хуряалгада аймаг дотор 25 комбайнер, намарай паар хахалжа байһан тракторнуудые хоёр халаанда хүдэлгэхын тула 100 гаран тракторист дуталдаһан байна. Илангаяа «Авангард», «Одон», «Забайкалец», «Эрдэм» совхозуудта комбайнернуудай дуталдаһан дээрэһээ эмхи зургаануудһаа, предприятинуудһаа хүнүүдые табиһан. Зарим ажахынуудта механизаторнуудай дуталдаһан дээрэһээ намарай паар хахалалгада табигдаһан тракторнууд хоёр халаанда хүдэлгэгдөөгүй.

Ленинэй нэрэмжэтэ «Искра», «Родина» колхозууд механизаторнуудаар хүсэд хангагданхай. Тиимэһээ агротехническэ заабариин ёһоор таряан ажалаа эрхилдэг, ниитынгээ адууһа малда бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэдэг, паараа хоёрлодог, таряа хуряалгаяа эмхи гуримтайгаар түгэсхэдэг байна. Колхозууд тус тустаа 1400—1700 гектар паар хахалһан. Колхозой хүтэлбэрилэгшэд механизаторнуудые һургаха хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулдаг.

Юун дээрэһээ зарим ажахынуудта механизаторнууд дуталданаб гэжэ һонирхомоор. Энэ шухала хэрэгтэ ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд һаналаа багаар табина, бии байгаа оньһон техникэсэ гүйсэд хэрэглэжэ шадаагүй байһаар. Трактор, комбайн жолоодожо һураха хэрэгтэ хүнүүдые эльгээгээгүй дээрэһээл тол түлэбынь болоно бшуу.

Нэгэ үедэ «Родина» колхоздо тракторист, комбайнернууд дуталдагша һэн. Ажахын партийна организаци, колхозой правлени ойрын жэлнүүдтэ механизаторнуудые һургаха гэһэн шиидхэбэри гаргаа бэлэй. Хоёр жэлэй туршада колхоз 36 хүбүүдые тракторай курсада һургажа гаргаа. Хүтэлбэрилэгшэд өөрынгөө бааза дээрэ СПТУ-гай таһаг нээһэнэй ашаар, эды олон механизаторнуудые бэлдэжэ шадаа. Мүнөө жэлдэ үшөө 16 хүн тракторай курса дүү... юм. Тэрэ тоодо хоёр басагад ...ханизаторой мэргэжэлтэй бо... байна. Мүн эндэ ажахын 8 ...низатор мэргэжэлээ дээшэл...

Гэбэшье «Одон», «Эр... «Забайкалец» совхозуудай хү... бэрилэгшэд үнгэрэгшэ ... СПТУ-да һураха хүнүүдые ...гөөр эльгээһэн. Механизато...дые һургажа гаргаха курсан... ажахыдаа нээгээгүй. Найм... класс дүүргэһэнэйнгээ удаа гаран хүбүүд «Забайкалец» ...хоздо хүдэлжэ эхилһэн ... Тэдэнэй нэгыеньшье механи...нуудай курсада эльгээгээгү...доо ажалда табиһан байха... Эдэ ажахынуудай хүтэлбэ...шэдэй механизаторнуудые һ...ха хэрэгтэ хайша хэрэгээр...даһан дээрэһээнь СПТУ һу...даар хүсэд хангагдаагүй.

Зарим нэгэн ажахынуудай тэлбэрилэгшэд залуу механи...нуудта һаналаа табидаггүй. Дүршэл ехэтэй трактористын...гэдэ тэдэниие хүдэлгэбэл, һайн байха һэн. Механиза... унинэй мэргэжэлтэй болоб... хэхэ ажалгүй дээрэһээ нэгэ...рим трактористнар хүдөө аж... хабаагүй организацида хүд... хэнэ. «Одон», «Эрдэм», «За...лец» совхозуудта ондоо эн...мээр жэл бүри 30—40 залу...ханизатор ондоо тээшэ ошож...дэлһэн.

Залуу механизаторнуудые «...на», «Искра», колхозууд та... доогоор угтан абадаг гури... Таряашадай мэргэжэл шу... хэрэгтэ ехэхэн туһа хүргэнэ.

1971—1975 онуудта айм...мнай ажахынууд механизато...дые һургаха, тэдэнэй мэ... дээшэлүүлхэ тухай онсо ... табигдаха. Жэлэй турша... хүбүүд, басагад механиза... мэргэжэл шудалха юм. Т... тэн хахадынь техническэ мэ...лэй училищида, бэшэниинь зуурын курсануудта һураха...

1972 ондо СПТУ-да 16... ниие, 170 хүбүүд, басагадые ...горист, комбайнерай мэргэ... һургаха гэһэн зорилго ажах...дай урда табигданхай.

Мүнөө үедэ хүдөөгэй аж... ажалаа оньһон техникын ... бүтээдэг боложо байнхай. О... техникые бүтээсэ ехэт... ашаглаха хэрэгтэ механиза... үүргэ тон ехэ. Тиимэһээ м...заторнуудай кадрнуудые ...руулха хэрэгтэ гол анхара... биха саг хүлеэ нютагтам...лажа ерээ.

Е. ФЕДОТ...
Мухар-Шэбэ... аймгүйсэдко... хүдөө ажахын управлен... кадрнуудай таһагые даа...

МЭРГЭ ЖЭЛТЭД малшадта туһална

Хэжэнгын аймагай «Первомайский» совхоздо ...риһаа нүүжэ ерэһэн хүдэлмэришэд олон юм. Тэд... олонхинь механизаторнууд. Харин Александр Василь... Кузьмин байгша ондо 493 толгой хони тушаажа аба... Тиихэдээ 100 эхэ хонидһоо 90 хурьга абаха, хонин... риһөө 3,5 килограмм нооһо хайшалха, 22 килограмм... нүүртэй хурьга эхэһээнь һалгааха уялга абаһан бай...

Абаһан социалис уялгаяа дүүргэхын тула ма... Кузьмин бүхы оролдолго хэшээлээ гаргана. Хонидо... эдихэ үбһэ тэжээл хүсэд бэлдэгдэнхэй, байрынь г... буулгагданхай юм. Малайнь байра һайнаар түхеэрэг...хэй.

Хонишон А. В. Кузьминтай коммунист Д. Ж. Ба...нов хүдэлнэ. Мүнөө тэдэ хаража байһан хонидой... зуунһаа 92 хурьга абаха зорилготой.

Эдэ хоёр хонишод Эдэрмэг тосхоной Мантаан ... газарта үбэлжэжэ байна. Январиин тэнгээр эртын т... гэ эхилхэ. Тиимэһээ малшад һайн бэлэдхэл хэнэ. ... гэхэдэ, совхозой зооветмэргэжэлтэд ээлжээгээр яба... түл яажа абаха тухайнь хөөрэлдөө үнгэргэнэ, туһ... заабари үгэнэ.

Д. ТУДУ...

ОЛЗОТОЙ ҺАЛБАРИ

Улаан-Үдын аймагай „Восход" колхозой ахалагша гахайшан Г. А. КАЛАШНИКОВАГАЙ хөөрөөнһөө

Фермымнай коллектив Захааминай аймагай XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой мал адуулагшадай гаргаһан эдэбхи үүсхэлтэй танилсаад байхадаа, бидэнэр гахайшадташье хамаатай хэрэг гэжэ ойлгоо һэмди. Тиимэһээ бидэнэр республикынгаа малшадһаа дутуугүйгөөр, ажаллажа, байгша ондо абаһан социалис уялгаяа болзорһоонь урид дүүргэхэ, шахалгада табигдаһан гахайнуудаа һайнаар харууһалжа, тобир тарган болгоод гүрэндэ тушааха гэжэ шиидээбди. Энэ ушарһаа фермынгээ коллективэй ажал хүдэлмэри тухай тобшо тэдыгээр хөөрэхэ хүсэлэнтэйб.

Гахай үсхэбэрилгэдэ ёһотойгоор анхаралаа хандуулжа эхилһээрнай жэлһээ үлүүхэн саг үнгэржэ байна. Энээнһээ урагша олзо доходгүй һалбари гэжэ тоолоод, балай анхаралаа хандуулдаггүй байгаабди. Колхознай 1969 ондо оройдоол 72 гахайтай байһан. Иимэ үсөөн гахайһаа ямар олзо орохоб даа. Зүгөөр республикымнай бусад колхоз, совхозуудай дүй дүршэл гахай үсхэбэрилгын хэр зэргэ ашатай туһатай байһые бидэнэртэ харуулжа үгөө һэн. Хэрбээ зүб мүрөөр, эзэн ёһоор энэ һалбарииие эрхилээд байгаа һаа, ехэхэн олзо оруулжа болохо гэжэ ойлгообди.

Нёдондо жэл манай колхоз энэ талаар түрүүшынгээ алхам хэжэ эхилһэн байна. Аймагайнгаа Ленинэй нэрэмжэтэ колхозһоо 25 эхэ гахай, Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахыһаа 10 азарга гахай худалдажа абаһан байгаабди. Һайн үүлтэрэй 35 эхэ гахай өөһэдымнай фермэһээ шэлэгдээ һэн. Иигэжэ һайн үүлтэрэй 60 эхэ гахайтай болобобди. Тэдэмнай булта саг болзортоо ороондо оруулагдаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ гахай бүхэнһөө 10 поршоонхо абажа, гарзагүйгөөр түлжүүлээбди. Толгой бүхэнэйнь амидын шэгнүүрые дунда зэргээр 103 килограммда хүргөөд, 163 центнер гахайн мяха гүрэндэ тушааһан байнабди.

Энэ түрүүшымнай багахан амжалта бидэнэр, гахайшадые, шэнэ амжалтада урмашуулаа һэн. Колхозой хүтэлбэрилэгшэдтэй, мэргэжэлтэдтэй сугтаа бидэнэр гахайнгаа тоо толгой олошоруулха, гахай үсхэбэрилгые олзотой һалбари болгохо шэнэ арга нүхэсэл бэдэржэ эхилээ бэлэйбди. Түрүү ажахынуудай үльгэр жэшээ дагажа, гахайнуудые түлжүүлхэ цеховой арга ажал хүдэлмэридөө нэбтэрүүлээбди. Гахайшан бүхэн 20 эхэ гахай бэе дээрэ даажа абаад харууһална.

Эхэ гахайнуудаа гурбан бүлэг болгожо хубааринһан байнабди. Ажал хүдэлмэриеэ һайн мэдэхэ болоһон, дүй дүршэлтэй гахайшад Ксения Игнатьевна Покацкая, Полуферья Григорьевна Калашникова. Февронья Антиповна Шашина гэгшэд эхэ гахайнуудые харууһална.

Тэрээнһээ гадна, томо болгогдохо поршоонхонууд нэгэ бүлэгтэ, шахан таргалуулагдаха гахайнууд нүгөө бүлэгтэ нэгэдүүлэгдэнхэй. Фермэдэмнай ажаллахаяа һаяшаг ерэһэн комсомол басагад Аня Калашникова, Надя Шашина гэгшэд томо болгогдохо 388 поршоонхо, шахалганда табигдаһан 80 гахай харууһална.

Басагад оролдосо хэшээлтэйгээр ажалладаг, бүхы юумэеэ саг болзор соонь һайн шанартайгаар хэжэ үрдидэг байха юм. Аха нүхэдынь тэдэнэртэ ходо туһаламжа үзүүлдэг, дүй дүршэлөө андалдадаг байха юм. Залуу гахайшадаймнай ажалай амжалта бидэнэрые баясуулна. Тэдэнэр поршоонхо бүхэнэйнгөө шэгнүүрые сүүдхэдөө дунда зэргээр 300 граммаар нэмээхэ түсэбтэй байбал, мүнөө 350 граммда хүргэнэ. Шахан таргалуулха гахай бүхэнэйнгөө шэгнүүрые 400 граммаар нэмээхэ даабаритай һаа, 510 граммаар нэмээнэ. Басагадай даажа абаһан гахайнуудынь мүнөө тобир тарганаар ондо орожо байнхай.

Зоотехник Валентина Варфоломеевна Михайлова, ветврач Владимир Виссарионович Лоскутников, ветфельдшер Мария Исаковна Русина гэгшэд гахайн фермэдэ ходо ерэжэ, ажалаарнай һонирходог, гахайнуудаймнай элүүрые шалгажа үзэдэг, үбшэнһөө һэргылгын хэмжээнүүдые абадаг байха юм. Мэргэжэлтэд зүбшөөл заабари үгэжэ, бидэнэртэ ехэхэн туһаламжа үзүүлдэг, эрдэм наукын шэнэ туйлалтанууд, түрүү дүй дүршэл тухай хөөрэжэ үгэдэг байна. Тэрэнэр үбэл бүхэндэ зоовет-һуралсал үнгэргэдэг юм. Энэшье жэлдэ иимэ һуралсал эхилээ.

Бидэнэр мэргэжэлтэдэй табиһан рационоор гахайнуудаа эдеэлүүлнэбди. Эрэ, эмынь, наһанайнь илгаа хараада абтажа, рацион табигдана. Жэшээлхэдэ, түрэхэ эхэ гахай бүхэндэ үдэртөө ууралаар дэбтээгдэһэн 2,5 килограмм холимол тэжээл, 3 килограмм шанаһан хартаабха, томо болгогдохо поршоонхонуудта 2 килограмм холимол тэжээл, 3 килограмм хартаабха, 300 грамм хэршэжэ шанаһан мяхан үгтэнэ. Шахан таргалуулха гахайнуудта эды шэнээн хэршэмэл мяханһаа, холимол тэжээлһээ гадна, 5 килограмм хартаабха үгэдэг байнабди. Бүхы гахайнуудта мел, яһанай гурил гэхэ мэтэ шухала хэрэгтэй минеральна тэжээл үгтэнэ.

Гахайнуудаа анхарал оролдосотойгоор харууһалһанайнгаа, һайнаар эдеэлүүлһэнэйнгээ ашаар фермымнай коллектив энэ жэлдэ уялга зорилгоёо муу бэшээр бэелүүлнэ. Байгша оной арба һарын туршада коллективэйнгээ туйлаһан амжалтаһаа нэгэ хэды тоо баримта дурдая. 60 эхэ гахайһаа 720 поршоонхо абаад, нэгэшье гарза гайда оруулангүй түлжүүлжэ байнабди. Мүнөө 250 центнер гахайн мяха гүрэндэ тушаагаабди. Шахагдаһан гахай бүхэнэй амидын шэгнүүр центнерһээ дээшэ болоһон байна. Жэлэй дүүрэтэр үшөө 50 центнер гахайн мяха гүрэндэ тушаахаар хараалнабди.

Эхэ гахайнуудые харууһалдаг гахайшадай дундаһаа Ксения Игнатьевна Покацкая эрхим ажалаараа суурхана. Тэрэ 20 эхэ гахай даажа абаһан байгаа. Мүнөө гахай бүхэнһөө 14 поршоонхо абаад, гарзагүйгөөр түлжүүлнэ. Гахай бүхэнһөө 12—13 поршоонхо абаһан гахайшад фермэдэмнай олон юм. Жэлэй дүүрэтэр үшөө 180-яад поршоонхо абтахаар хүлеэгдэнэ. Эды шэнээн поршоонхын абтаад байбал, хамта 900 поршоонхотой болохо байнабди гэхэ гү, али гахай бүхэн... поршоонхо абажа, (түсэб 1... шоонхо) даабарияа ү... дүүргэхэ хүсэлэнтэйбди.

Гахайшадай амжалта ... ха хэрэгтэ Филипп По... ехэхэн хубитаяа оруу... тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Тэр... жээл буйлуулдаг цехтэ ... дэг юм. Даажа абаһан а... харюусалгатайгаар ха... һайн шанартай тэжээл ... хэнэ.

Фермымнай коллектив ... дэхи табан жэлэй түр... жэлые ажалай амжалта... гэсхэжэ байна. Гахайн... гаа тоо толгойе олошо... жэлэйнгээ түсэб болзор... урид дүүргээбди. Мүнөө 780 гахайтай болоод бай... Энэмнай хараалагдаһан ... һөө 180 толгойгоор оло... Хэрбээ үшөө 180 поршо... абтаха, 50 гахайн гүрэн... шаагдаха байһые хараад... бал, түсэбһөө гадуурхи ... тоо 300-да хүрэхэ байна.

Бидэнэр туйлаһанаараа... наагаа амархагүйбди. Га... гаа тоо толгойе олошоруу... гахайн мяха ехээр абадаг... хын тулада улам эршэмт... ажаллахые оролдохобди.

А. ШУЛУН...
бэшэжэ аб...

«БУРЯАД ҮНЭН» БА ЗАЛУУ ЗОХЁОЛШОД

...уряад арадайнгаа үндэһэн литература болон искусство бай...ха, саашадань хүгжөөхэ хэ...а хорёод гаран ондо гарадаг ...һон «Буряад үнэн» газетэ сэг...шүй ехэ үүргэ дүүргээ, дүүр...шье.

...зетын редакцида урдань ...ллаһан, удаань мэдээжэ ...һон эрдэмтэд, журналистнар, ...ын ажал ябуулагшад болоһон ...үд олон. Тэдээн тухай мүнөө ...рдангүйгөөр, уран зохёол ...э хоёрой холбоо барисаан ...тогтохомни.

...уряад үнэн» газетын хууда... анха түрүүшынгээ шүлэг ...али рассказ, очеркёо толи...ангүйгөөр, литературада оро...уран зохёолшо үгы гэбэл ал...болохогүй. Мүнөө үедэ нютаг ...оо мэдээжэ болоһон олонхи ...зохёолшод газетын һургуу...огуур гараһан байха. Тэдэ... редакцида ажаллахадаа, хэлэ...ээ һайжаруулха, шадабари ...жэлээ дээшэлүүлхэһээ гад... республикынгаа нютаг хизаар...аар ябажа, ажалай орьёлоон ...оо түрөөдүй зохёолнуудайн ...темэ, хабаадаха нюурнуудые ...н олодог бэлэй. Уран зохёо...хүнгэн бэшэ харгыгаар ураг...й дабхижа ябаһан нүхэд ре...иин таһагуудта мүнөөшье хү..., саашадаа хүдэлхэшье.

...ряад литературын үндэһэ ... табигша Хоца Намсараев ...тоото зохёолнуудаа газетэдэ ...үулхаһаа гадна, олон зуу...номерыень гаргалсаһан бай... Газетэдэ хүдэлхөө болиһон...хойноо үдэр бүри шахуу ре...иин богоһо алхажа, ажал хэ...рнь һонирходог, тиигэжэ хол...барисаагаа таһалдаггүй бэ... Мүн мэдээжэ уран зохёолшод ...Дон, Бабасан Абидуев, Дари...Дамдинов, Аполлон Шадаев, ...ндоржо Дамдинжапов, Цэдэн ...анов, Чимит Цыдендамбаев, ...рабдан Батожабай болон бу... зариманиинь газетын ре...рай, нүгөөдүүлынь таһагые ...ын, юрын хүдэлмэрилэгшэ...тушаалтай байһан. Тэдэнэр ...ын редакцида ажаллахадаа, ...й шэнжэ шанарые һайжа...ада ехэ юумэ хэхэһээ гадна, өөһэд өөһэдтөө сэнтэй һургаал абаһан байха юм. Тиимэһээл үндэһэн буряад газетэнь тэдээндэ юунһээшье дүтөөр эхэ эсэгэ мэтэ урин дулаанаар хододоо һанагдадаг лэ!

Шүлэг зохёол бэшэжэ туршадаг хүнүүдэй бэшэгүүд редакцида үдэр бүри ерэжэл ерэжэл байдаг. Эльгээһэн зохёолнуудайнь дутуу дундые элирүүлэн, саг соонь зүбшөөл заабари үгэжэ туһалхадаа, эрхим мүрнүүдыень газетэдэ толилжо, тэдээнэй сэдьхэлдэ абьяас зориг бадаруулхадаа, бэлигтэй залуу зохёолшодые тиигэжэ тодоруулхадаа, «Буряад үнэн» газетэ сэгнэшэгүй ехэ хэрэг бүтээнэ.

Түрэл литературынгаа хүгжэлтын замаар абьяастайгаар урагшаа дабхижа ябаһан сагта һара, жэл бүри хэблэгдэн гаража байгаа томо роман, туужа болон поэмэнүүдһээ гадна, ялагас гэһэн бодолтой, гүнзэгы удхатай, уян хурсаар бэшэгдэһэн богонихон шүлэгэйшье хамтын лансада нэмэхэдэ, баясамаар байдаг.

* * *

...Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуу ехэ дайн гурбадахи жэлээ ябажа байгаа. Тэрэ хүшэр хүндэ сагта оньһото станогой дэргэдэ зогсоһон эдир залуу хүбүүнэй фашис булимтарагшадые үзэн ядаһан шүлэгүүдые бэшэжэ туршадаг байһанииньшье хүлисэлтэй. Бэшээшынь шэнжэ шанаршье ээлтэйхэн һааб даа.

Тэрэ үедэ минии үнинэй мэдэхэ, дуратай поэт Цэдэн Галсанов «Буряад үнэн» газетын редактор байһан юм. Хитүүхэн хүбүүнэй эхин мүрнүүдые харахадаа, Цэдэн Галсанович толилхобди гэжэ найдуулаа бэлэй. Тиихэдэ тэрээндэ этигээшьегүй байжа болооб. Газетэдэ гараха гээшэ бэелүүлэгдэшэгүй хүсэл мэтээр намда һанагдадаг байгаа. Харин хэдэн хоногой үнгэрөөд байхада, өөрынгөө шүлэгүүдые газетэдэ харахадаа, ямар ехээр баясаһанаа оройдоо мартадаггүйб. Тэрэ сагһаа уран зохёолшо болохо гэһэн хүсэл сэдьхэлдэмни түрэжэшье болоо...

Удаадахи жэлнүүдтэ һуралсал, сэрэгэй албан гэхэ мэтэ ушарнууд наһандамни тохёолдоод, газетэтэй холбоо барисаамни һуларһаншье байжа магад. Теэд хаанашье ябахадаа, үндэһэн газетээрээ һонирходог, захижа уншадаг һэмби.

1956 оной хабар сэрэгэй албанһаа табигдаад, нютагтаа амаржа байхадаа, хониной нооһо хайшалагшад тухай «Улаан туг намилзаһаар» гэһэн очерк бэшээд, «Буряад үнэндөө» эльгээһэн байгааб. Тиин уданшьегүй очеркмни һайшаагдажа, газетэдэ ерэжэ хүдэлхэ дурадхал редакциһаа абаа һэмби.

Дүрбэн жэлэй туршада газетын соёлой таһагта хүдэлэгдөө. Амжалтадаа хүхихэ баясахашье, алдуу хэхэдээ, голхорхо гашуудахашье ушарнууд байдаг һааб даа. Харин түрэл газетынгээ алдар нэрые гутаахагүй гэжэ үнэн зүрхэнһөө оролдодог һэмди.

Эхилэн бэшэгшэдэй олон тоото түрүүшын туршалганууд манай таһагта ородог һэн. Эхилэн бэшэгшэдтэ түрүүшын алхамһаань бодото туһаламжа үзүүлэн, алдуу дутууень элирүүлжэ, болохотой шүлэгүүдыень толилдог һэмди.

Табяад онуудай «Буряад үнэнние» ирахада, угаа һонирхолтой юм. Тэрэ гэһэнһээ хойшо арбан табаад жэл үнгэрөө. Тиихэдэ уран зохёолой «нуга сабшаланда» түрүүшынгээ мүр гаргажа ябаһан нүхэдэймнай зариманиинь уншагшадтаа мэдээжэ уран зохёолшод болонхой.

Бэлигтэй поэт Дондок Улзытуевай түрүүшын шүлэгүүд бусадайхиһаа тэрэ үедэ илгардаг байгаа. Залуу наһан, инаг дуран, орон дэлхэй тухай шүлэгүүдыень уншахада, дутагдалнуудай хажуугаар поэзиин үрэһэн ялагас-ялагас гэдэг һэн. Мүнөө Дондок Улзытуевые хэн, юун бэ гэжэ уншагшадта элирүүлһэнэй үлүү юм бээзэ.

Санагын дунда һургуулиин һурагша Мэлс Самбуев удаа дараалан шүлэгүүдээ эльгээдэг болоо һэн. Тэрэ шүлэгүүдэйнгээ мүрнүүдые барламар үзэгүүдээр бэшэдэг, элдэб зурагуудаар удхыень элирхэйлхэ гэжэ оролдодог байгаа. Теэд түрүүшын жэлнүүдтэ шүлэгүүд соонь һайн һайн мүрнүүд, бадагууд үсөөн бэшэ байбашье, тэдэнь бодото зохёол боложо шададаггүй һэн. Тиимэһээ газетэдэ толилогдодоггүй байһаниинь элитэ. Мэлс Самбуевай туршалганууд эхилэн бэшэгшэдэй шүлэгүүдэй шэнжэлэлнүүд соо шэрүүн шүүмжэлэлдэ ородогшье байжа магад. Нэгэ шэнжэлэл соо иимэ мүрнүүд байна: «...Мэлс Самбуевай саашадаа муу бэшэ шүлэгүүдые бэшэхэ байһыень арсанагүйбди. Харин энэ нүхэр шүлэгүүдые олоор бэшэхэ гэжэ оролдоод лэ, шанар тухайдань мартажархина. Залуу бэшэгшэ энээн тухай бодожо үзэхэ бээзэ...»

Энээн тушаа Мэлс Самбуев бодожо үзэһэн, өөртөө гүнзэгы тобшолол хэһэн байха юм. Мүнөө Мэлс Самуев Буряадай ургажа ябаа бэлигтэй поэдүүдэй нэгэн. Шүлэгүүдэй гурбан ном түрэлхи хэлэн дээрээ хэблүүлээ. Хоёр номынь Москвагай хэблэлнүүдтэ гарахаар бэлдэгдэжэ байна.

Георгий Дашабылов тухай тэрэ үедэ иигэжэ хэлэгдэһэн байгаа: «Талада» гэһэн шүлэг соогоо намарай һүүл багта залуу адуушан хонишон басаган хоёрой уулзаһые харуулна. «Хүбхэгэр хүнжэл — саһан доро гүбээнүүд. Нюдэн толонһоонь һаргана» — гэһэн мүрнүүдые уншахада, залуу бэшэгшын хёрхо нюдэтэй, байгаалиие уран гоёор зураглажа шадаха байһандань этигэнэбди».

Георгий Дашабылов редакциин найдалые бэелүүлжэ шадаа. Шүлэгүүдэй гурбан номтой. Удаадахи согсолборинь хэблэлдэ тушаагданхай. Октябрь һарада болоһон залуу уран зохёолшодой конференци дээрэ Уран зохёолшодой холбооной гэшүүндэ абахаар дурадхаа һэн.

Дээрэ дурсагдаһан нүхэдһөө гадна мүн газетын хуудаһанда зохёолнуудаа толилуулжа, саарһан дээрэ нэрэтэй болоһон залуушуул — Даши Дамбаев, Цырен-Дондок Хамаев, Булад Жанчипов, Лопсон Тапхаев, Балдан Ябжанов, Матвей Осодоев, Владимир Намсараев, Борис Сыренов, Шагдар Байминов болон бусадай буряад литературада оруулһан зарим тэды амжалтануудта «Буряад үнэнэй» хубита бии юм.

Буряадай литературые хүгжөөхэ, уран зохёолшодые хүмүүжүүлхэ, зохёолнуудыень уншагшадта дүтэлүүлхэ хэрэгтэ «Буряад үнэн» газетэ тон ехэ габьяатай. Буряадай хэблэлэй 50 жэлэй ойтой дашарамдуулан, газетые халуунаар амаршалаад, уран зохёолшодой зүгһөө «Һайн даа!» гэжэ доро дохинобди!

Алексей БАДАЕВ,
поэт.

Театр соо һуугшад, радио шагнагшад; телевизор харагшад «Надежда Петрова дуулана» гэһэн үгэнүүдыс шэхэндээ дууламсаараа, Совет Эхэ оронноймнай алтан тарягаараа долгилон байдаг полинууд, үй түмэн малнуудай бэлшэжэ ябаһан нуга сабшалангууд, эрэлхэг зоригтой хүнүүдэй образууд хүнэй нюдэндэ дары харагдадаг юм. Үнэхөөрөөшье Надежда Казаковна Петровагай уянгата дуунуудые гүйсэдхэхэдэнь гү, али оперонуудай гол геройнуудай роль гүйсэдхэхэдэнь, артисткын талаан бэлигые хүн зон үндэрөөр сэгнэдэг.

РСФСР-эй арадай артистка Надежда Петрова баян дүй дүршэлөө залуу үетэндэ дамжуулха гэһэн һайн һайхан хүсэл эрмэлзэлээ бэелүүлэн, Улаан-Үдын хүгжэмэй училищида багшална.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: РСФСР-эй арадай артистка Н. К. Петрова студентнэр Валя Шойдорова, Люда Жамсаранова гэгшэдтэй хэшээл үнгэргэжэ байна.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

Холын малшадта ходо ерэнэ

Мүнөө малай үбэлжэлгэ түлэг дундаа ябажа байна. Холын гүүртэ, отарын малшадые саг болзортонь шухала хэрэгсэлнүүдээр хангаха, тэдэнэй элүүрые сахиха тусхай үдэр тогтоогдобо. Гарагай табан бүхэндэ лекторнууд, эмшэд гүүртэ отарануудаар ябажа, юртэмсэ дээрэ боложо байһан һүүлшын һонинуудые, «Элүүр энхэ ябахын тула юу хэхэб» гэһэн хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ юм. Тэдэнэртэй хамта комбинадай оёдолшод малшадай захиһан хубсаһа хунар оёхо болонхой. Мүн энэ үдэр нүүдэл магазин графигай ёһоор малшадые хэрэгтэй эд бараагаарнь хангаха юм.

Үнгэрэгшэ долоон хоногто тусхай бригада «Первомайский» совхозой холын малшадта гараа.

Партиин райкомой хүдэлмэрилэгшэ В. Дашинимаев хонишодто һонирхолтой лекци уншаа. Врач С. Бадулина малшадые үзэһэн, тусхай аптечкэдэнь хэрэгтэй эмүүдые үгэбэ. Тус совхозой 2-дохи отделениин комсомолшууд һонирхолтой концерт малшадта харуулаа. Энэ хэрэгые Лена Данилова шадамараар хүтэлбэрилнэ. Малшад энэ үдэрые хүлеэдэг болонхой.

П. УГРЮМОВ.
Хэжэнгын аймаг.

СУРТАЛШАД ХҮДӨӨ ГАРАБА

ЗАКАМЕНСК. Манай аймагта һарадаа нэгэ удаа ленинскэ среда боложо гуримшаһаар үнинэй гэжэ уншагшад мэдэнэ ёһотой.

Энэ һарын средада аймагай партийна, советскэ, ажахын эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, багшанар, мэргэжэлтэд — хамтадаа жараад эдэбхитэд—аймагай колхоз, совхозууд, промышленна предприяти, эмхи зургаанууд болон һуурин, тосхонуудаар лекцинүүдые уншахаяа гараба. Темэнь—КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленумэй, СССР-эй Верховно Соведэй III сессиин материалнууд.

Партиин райкомой секретарь С .С. Бадмаев Утаата нютаг гараа. Ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ К. М. Шурыгин Михайловка һуурин ошожо, лекцинүүдые уншана.

Лекторнууд бүхы һуурин тосхонуудаар, малай гүүртэ, фермэнүүдээр ябажа, партиин ЦК-гай ноябриин Пленумэй, СССР-эй Верховно Соведэй III сессиин материалнуудые олониитэдэ хөөрэжэ үгэхэ юм.

С. БУДАЕВА.

ЭРДЭМ УХААНАЙ ГУЛАМТА

А. М. Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекын зал бүхэндэ хүнүүд үдэр бүри олон байдаг. Элдэбын наһанай, элдэбын мэргэжэлэй уншагшадые эндэ харахат. Эрдэмтэд, уран зохёолшод, хүдэлмэришэд, багшанар, студентнэр—бүгэдөөрөө шэнэ ном, газетэ, журнал болон бусадшье юумэ уншажа, тон хэрэгтэй зүйлнүүдыень дэбтэртэ буулгаадхиха юм.

Тиигэншьегүй яахаб даа. Сахилгаан хурдан сагай гайхамшагта дабшасаһаа халташье гээгдэхэгүйе хүн бүхэн оролдоно бшуу.

Һаяшаг ерэн жэлэйнгээ алдарта ойе тэмдэглэһэн энэ библиотекэдэ үдэр бүри хоёр мянгаад хүн орожо, эрдэм ухаанай дээжэтэй танилсадаг. Зургаан зуун мянган боти ном, хари хэлэн дээрэ абтадаг дүшэн журнал тоологдоно. Тиихэдэ манай орон дотор гарадаг бүхы журнал, газетэнүүд олон бшуу.

Энэ библиотекэдэ арбан хоёр таһаг, уншалтын зургаан зал хүдэлнэ.

— Манай библиотекэдэ зуугаад хүн хүдэлнэ, бултадаа шахуу дээдэ эрдэмтэй,—гэжэ үнинэй хүдэлмэрилэгшэ Г. В. Баранова мэдүүлээ.

Зүб даа. Иимэл хадаа библиотекын ажал хүдэлмэри тон зүбөөр эмхидхэгдэнхэй, эрдэм ухаанай ёһотой гуламта болоноха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ниитын эрдэмэй зал харуулагдана, картотекын дэргэдэ.

С. ВАЛДУЕВАЙ фото.

ХУБСАҺА ЭСХЭГШЭ

Сонхоор үглөөнэй шаргал улаан наран һүлэмхихэн туяа гэрэлээ сасажа, бараг дулаан үдэр болохыень мэдүүлһэн хэбэртэй. Комбинадай хубсаһа эсхэдэг таһаг соо хэдэн хүн сугларанхай, хүхюу зугаатай хөөрэлдэжэ байна. Би Вера Гармаевнатай уулзаха хүсэлтэй ороһон байгааб. Теэд тэрэм туха сүлөөгүй — хэдэн эхэнэрнүүд тэрэниие тойронхой, һонирхоһон юумэеэ һуража абана.

Ханадань бүдэй уртэһэн үлгөөтэй. Энэ хадаа иимэ бүд комбинадтамнай бии гэһэн удхатай ха юм. Нэгэ залуухан басаган ягаан бүдэй уртэһэ гараараа барижа, хэдэ дахин шэмхэлжэ үзэбэ. Үнгыень һайшаагаа ёһотой. Ошожо стол дээрэһээ «Мода» гэһэн журнал абаад, удаан һонирхон хараба. Хэн гоё һайханаар хубсалха дурагүй байдаг гээшэб! Тэсэмгэй удаанаар оёулха платиингаа түхэл маягые хаража абаад, Вера Гармаевнада дүтэлжэ, сүлөө заб орохолоорнь:

— Иимэ плати оёулһайб гэжэ һананаб, — гэбэ.

— Бүдтнай алим бэ! — гэжэ Вера Гармаевна асууба.

— Танһаа материал абаха хүсэлэнтэйб. Тэрэ ягааниень шэлээб, — гэнэ.

— А-а, зай, зай. Дэгэлээ тайлыт даа. Хэмжүүрытнай абая,— гэжэ Вера Гармаевна хэлээд, метр стол дээрэһээ абажа, урдаа гэрэлтэй таһалга руу дахуулжа оробо. Тиигээд тэндэһээ гараһан хойноо:

— Гурба хоноод ерээрэйтты, бэлэн болоод байха, — гээдхинэ.

— Вера Гармаевна, минии пальто бэлэн болоо гээшэ гү? — гэжэ нэгэ эхэнэр тэндэһээ оролсобо.

— Бэлэн, бэлэн. Орожо үмдөөд үзэгты, — гэжэ уриба. Пальтогоо үмдэжэ, гэрэлдэ хараад, таһалга руу баяртайгаар энеэбхилэн гараһан эхэнэрэй нюур шарайда ямаршьеб даа гэрэлтэй ошон бадаран байхадал гээ бэлэй. Ябсаб тааралһан хубсаһаниинь залуу болгоһондол үзэгдэбэ.

Хүниие баясуулхаһаа һайхан юун байха гээшэб. Иигэжэ үдэр бүхэндэ Вера Гармаевнада хэдэн арбаад хүн таһалгаряагүй ерэжэ байдаг. Хүн бүхэнтэй урин дарууханаар хөөрэлдэдэг, захилыень һанаһан соонь дүүргэдэг юм. Эгээл тиимэһээ тэрэ хүндэтэй эсхэгшэ боложо шадаа.

Хоёр жэлэй урдахана Вера Гармаевна Шамановатай танилсаа бэлэйб. Тиихэдэ зулгы урихан нюдэтэй, набтаршаг шамбай бэетэй басаган һураһан асуудалдам нюдэ далдагүй харюу үгэжэ, хэжэ байһан хүдэлмэри тушаагаа хөөрөө һэн. Мүн сомоной Соведэй депутат байһыень мэдэжэ абаа һэм. Энэшье удаа депутадаар хоёрдохёо һунгагдаа. Багаханшье дутагдалай хажуугаар миин гарадаггүй, хэзээдэ хэмжээ абадаг, һунгагшадайгаа оруулһан эрилтэ гүйлта дүүргэхые оролдодог байха. Эгээл иимэ хадань Вера Гармаевнае депутадаар һунгадаг, тэрээндэ этигэдэг юм.

Болоһон хубилалтанууд тухай хөөрэлдэбэбди. Тэрэ балайшье хубилаагүй. Үноөхил хүхюу сэхэ зантай зандаа.

— Ямар хубилалтанууд болооб? — гэжэ асуубаб.

— Аймагнай амяарлажа, бэеэ дааһан сүмөөхэн болобо гээшэ аабзабди даа. Хэхэ юумэмнай ехэ. Хүн зоной эрилтые бүри һайнаар хангахые оролдонобди, — гэжэ тобшохоноор тайлбарилан хэлэбэ.

Вера Гармаевна һара бүриингөө даабариие ходо үлүүлэн дүүргэдэг юм. Үшөөл оёдолшодоор дутуу, захил хэгдэһэн юумэнүүдэй һаатахаяа һанадаг тушаа мэдүүлээ бэлэй.

Долоон жэлэй урдахана тэрэ Ставрополиин оёдолой һургуули эрхим һайнаар дүүргээд, түрэл нютагаа бусажа ерээ һэн. Тэрэ гэһэн сагһаа хойшо таһалгаряагүй оёдолдо хүдэлөө. Мүнөө нүхэр Шаманова баян дүй дүршэлтэй хубсаһа эсхэгшэ гэжэ суурханхай. Залуу оёдолшодые һурган гаргадаг.

Үдэр бүри үндэр амжалта туйлахын түлөө тэрэ хүсэ шадалаа гамнангүй хүдэлдэг юм. Хурамхаанай аймагай хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангадаг комбинадта хүдэлдэг Вера Гармаевнада саашадаа бүри ехэ амжалта туйлахыень хүсэгдэнэ.

Ц. ХАМАЕВ.

ХУДАЛДАА НАЙМААН—БҮГЭДЭНЭЙ АНХАРХА ХЭРЭГ

Буркоопсоюзай наймаанай эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй зүблөөн һаяхан боложо, «Буркоопсоюзай системэдэ социалис мүрысөөнэй эмхидхэлые саашадань улам һайжаруулха тухай» асуудалые зүбшэн хэлсэбэ. Энэ зүблөөн дээрэ КПСС-эй ЦК-гай «Социалис мүрысөө саашадаа улам һайнаар эмхидхэхэ тухай» тогтоолые үндэһэлэн, республикын кооператорнуудай урда табигдаһан эрилгонууд тодорхойлогдоо.

...ы совет арадай ажабайдалые ...ли табан жэлэй туршада улам ...үүлхэ гэһэн экономическа ...рилго КПСС-эй XXIV съезд ...н байна. Арадай үргэн хэрэг...эд бараагаар хүн зониие ...а улам һайжарха ёһотой бо...бшуу. Энэ талаар манай рес...ын кооператорнуудай урда ...рилгонууд табяатай гэжэ Бур...юзай правлениин түрүүлэг...орлогшо **И. А. Зылиов** элид...оогоо зааба.

...И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэ...йе, КПСС-эй XXIV съездые нэ...түрэтэйгөөр угтахын түлөө ...н социалис мүрысөөнэй ...республикын кооператорнууд ...о эмхидхэхэ талаар нилээд ...дүй дүршэлтэй болоо. Тэрэ дүй ...өө үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, ...аха уялгатайбди. Республи...д хэрэглэгшэдэй кооперациин ...коллективүүд социалис мүры... оролсоһон байна. Мүрысөө...дэ Иисэнгын совхозрабкооп, ...атайн райпотребсоюз болон ...ые эмхинүүд үнэтэй эдэбхи ...гаргаһан юм. Тэдэнэй үүсхэ... республикын кооператорнууд ...ор дэмжээ. Энээнэй ашаар ...гшэ табан жэлэй түсэб бол...онь урид дүүргэгдээ бэлэй. ...э хүдөөгэй хүн зондо худал...н эд бараанай хэмжээн та...лэй туршада 1,5 дахин ургаа, материально-техническэ бааза һайжараа, худалдаа наймаанай культура дээшэлээ.

Байгша оной 10 һарын түсэбүүд үлүүлэгдээ. Захааминай, Ахын, Мухар-Шэбэрэй, Хяагтын райпотребсоюзуудай коллективүүд абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргээ.

Гэхэтэй хамта, социалис мүрысөө ударидаха талаар эд хэрэглэгшэдэй кооперациин партийна, профсоюзай организацнууд мүрысөөнэй ба хүмүүжүүлгын удха шанарые харааддаа абанагүй.

— Үйлэдбэридэ сэхэ хабаатай бэшэ предприятинууд ба организацинуудта мүрысөөн ажалшадые хангалгын шанар ба культура дээшэлүүлхэ шухала нүхэсэл болоогүй байһаар, — гэжэ КПСС-эй ЦК-гай тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ. Олонхи ушарта манай республикын наймаанай эмхиин коллективүүд социалис уялга абаха, социалис мүрысөөнэй гурим зохёохо, уялга дүүргэлтые шалгаха, дүнгүүдые гаргаха хэрэгтэ хабаадуулагданагүй. Мүрысөө эмхидхэхэ асуудал коллективэй суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэнэгүй.

Коммунис ажалай ударнигай, коммунис ажалай коллективэй нэрэ зэргэ олгохо, түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ ябадалда горитой дутагдалнууд бии гэжэ КПСС-эй ЦК тэмдэглэһэн байна. Социалис мүрысөөе саашадань һайжаруулха тухай Центральна Комитедэй тогтоол, КПСС-эй обкомой ноябриин 1-нэй Пленумэй тогтоол кооперациин бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ хүтэлбэри болохо байна. Энэ талаар һайшаалтай жэшээнүүдшье бии. Хяагтын райпотребсоюзда социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргаха талаар нилээд ехэ юумэ хэдэг болонхой. Квартал бүхэнэй дүүрэхэдэ правлениин ба профсоюзай комитедэй хамтын заседани үнгэргэгдэдэг. Энэ заседани дээрэ сельпонуудай түрүүлэгшэнэр, худалдаа наймаанай таһагуудые даагшад, ахалагша бухгалтернууд байлсадаг. Ажалайнгаа дүнгүүдые гаргахаһаа гадна, дутуу юумэнүүдые элирүүлдэг, зүбшэн хэлсэдэг юм.

Түнхэнэй аймагай Хойморой сельподо (правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Лыгденов, профсоюзай месткомой түрүүлэгшэ нүхэр Болдохонова) социалис мүрысөөн һайнаар эмхидхэгдэнхэй. Мүрысөөнэй дүнгүүд саг дарыдаа гаргагдадаг, тэдэнээ олондо мэдээжэ болгохын түлөө оролдодог. Хүндэлэлэй самбар, кооперативай ургалтые элеэр харуулһан диаграмма гэхэ мэтэ зүйлнүүд бии. Мүрысөөндэ шалгарагшад материальна ба моральна талаараа урмашуулагдадаг. Байгша оной гурбадахи кварталай дүнгөөр тус сельподо Роспотребсоюзай болон профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг, нэгэдэхи мүнгэн шан барюулагдаа. Нэгэ адли мэргэжэлтэйшүүлэй дунда мүрысөөн үнгэргэгдэдэг. Абаһан уялгаяа дүүргэхын тула хэмжээн абтадаг, предприяти заһабарилха, тэрэниие типовэй түхеэрэлгэнүүдээр хангаха талаар мүн лэ хэмжээнүүд абтадаг. Мүрысөөндэ шалгарагшад суглаан дээрэ, баярай оршондо тэмдэглэгдэдэг, урмашуулагдадаг.

Мухар-Шэбэрэй райпотребсоюзда социалис мүрысөөн һайнаар эмхидхэгдэнхэй. Тиимэһээ ажалайнь дүнгүүдшье һайн. Залуу мэргэжэлтэдтэ ехэ анхарал хандуулдагынь һайшаалтай. Жэшээлхэдэ, эндэ худалдаа наймаанай булан эмхидхэгдэнхэй. Ами амяраа абаһан социалис уялгануудшье бии.

Байкальска райпогой коллектив ажалай эдэбхи үүсхэл дээшэлүүлхын түлөө мүрысөө дэлгэрүүлнэ. Ториин совхозрабкоопто, Хонхолойн сельподо болон бусадшье кооперативна эмхинүүдтэ социалис мүрысөөн һайнаар эмхидхэгдэнэ.

Гэхэтэй хамта худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда социалис мүрысөөн хаа хаанагүй һайнаар эмхидхэгдэһэн гэжэ хэлэхын аргагүй. Жэшээлхэдэ, Прибайкалиин райпотребсоюзые абажа харая. Хэрбээ түсэбүүдээ дүүргэхэ, хүдэлмэрилэгшэдэй ажаллаха эрхэ байдал хангаха, худалдаа наймаанай предприятинуудые шэнээр бариха талаар нилээд юумэн хэгдэдэг байбашье, социалис мүрысөөн, хүдэлмэрилэгшэдэй эдэбхи үүсхэл бадаруулха асуудалнууд тус райпотребсоюзай хүтэлбэрилэгшэдэй анхаралда байнагүй. Горячинскын рыбкоопто түсэбые дүүргэхэ хэрэгтэ захиралта салин хүлһэн хоёр гол хүсэн болонхой. Тус рыбкоопто хоёрдохи кварталай социалис мүрысөөнэй дүн гаргагдаагүй, ажалай дүн зүбшэн хэлсэгдээгүй, мүрысөөндэ шалгарагшадшье элирүүлэгдээгүй үлөө. Харин гурбадахи кварталай дүнгүүдые гаргахадаа 5 хүндэ грамота үгэхэ гэһэн тогтоол баталан абаад, тэрэнээ барюулаагүй орхёо.

Тамирай сельподо (правлениин түрүүлэгшэ нүх. Шешуров) 1971 оной социалис мүрысөөнэй дүн огто гаргагдаагүй. Ерэхэ жэлдэ энэ сельпогой хүдэлмэрилэгшэд социалис уялга абаха гэжэ һанахаар бэшэ байна.

Эд хэрэглэгшэдэй кооперациин бүхы звенонуудта эмхидхэлэй, хүдэлмэри һайжаруулха, юһэдэхи табан жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөндэ хүдэлмэришэн бүхэн хабаадуулагдаха ёһотой. Социалис мүрысөөндэ хайша хэрэгээр хандадаг ушартай тэмсэхэ, энэ хэрэгтэ экономистнууд, бухгалтернууд болон товароведүүд хабаадуулагдаха ёһотой.

Худалдаа наймаанай коллективүүдтэ һара бүри суглаануудые үнгэргэжэ, ажал хүдэлмэриин дүн гаргаха, түрүүшүүлые моральна болон материальна талаарнь урмашуулха, мүрысөөнэй дүнгүүдые олондо мэдээжэ болгохо шухала. Тиихэдэ коммунис ажалай ударнигууд ба бригадануудай нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысөөе улам үргэдхэхэ хэрэгтэй.

Нэгэ үгөөр хэлэбэл, социалис мүрысөөнэй түхэл шэнжын элдэб янзын байбал, ажалшадай эдэбхи үүсхэл улам үргэдхэхэ бшуу..

Энэ зүблөөн дээрэ, Буркоопсоюзай НОТ-ой лабораториин начальник **Б. Э. Доржиев,** Мухар-Шэбэрэй райпотребсоюзай түрүүлэгшэ **Б. Д. Дугаров,** Буркоопсоюзай худалдаа наймаанай баазын директор **А. С. Данилов,** Буркоопсоюзай транспортын таһагые даагша **П. Ф. Абросов,** Захааминай райпогой правлениин түрүүлэгшэ **Б. Р. Раднаев** болон бусад үгэ хэлэжэ, социалис мүрысөө һайжаруулха талаар һайшаалтай дурадхалнуудые оруулаа.

С. ОЧИРОВ,
манай корр.

Манай айлшад

ОГСОМ ХҮГЖЭМЭЙ АЯЛГА ДОРО

Үнгэ бүриин шэрээр будагдаһан, узууртаа булсагар шиидамуудые ээлжээ эхигүй өөдэнь шэдээд лэ, газарта унагаангүй тодожо абаха, элдэб шог зугаа хөөрэжэ, энеэдэ гаргаха, багахан шэрээ дээрэ гараараа гү, али тархяараа тулгалан, хүлөөрөө өөдөө найгалзангүй зогсохые харахада хэндэшье аятай, бахархамааршье байдаг гээшэ. Тиин Улаан-Үдын П. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ хүгжэмэй училищиин зал соо уржадэр үдэшэ һонирхолтой наада харуулһан Ростовой гүрэнэй циркын бүлэг артистнарай бэлиг шадабаритай танилсаха дуратайшуул аргагүй олоороо. багтахысаа сугларанхай байгаа бэлэй. Эндэ нэн түрүүлэн гулдагар сэбэр бэетэй Людмила болон Константин Бахоновтон циркын орёо хүшэр номернуудые шуран солбоноор гүйсэдхөө. Эдэнэй захаар һалангүй эрьелдэжэ, баһал өөрынгөө наада һажаалган харуулхые оролдоһон клоун (артист Виталий Клыновский) сугларагшадые нилээд энеэлгээ. Энэ нүхэрнай суута клоун Леонид Енгибаровай һурагшань байба. Тиимэһээ багшынгаа хүн зониие энеэлгэхээр заажа үгэһэн бэлиг шадабариие яһала һоноороо хадуужа абанхай ха гэжэ мэдэхээр. Үнэндөө залаар багтахысаа сугларһан улад зониис хүндэ дуулдаа, хүлеэгдээгүй үгөөр нэгэ доро энеэлгэхэ, хүхеэхэ гээшэ бэлэн хэрэг бэшэ. Зүгөөр Виталий Клыновский эгшэтэрээ энеэхээр аяг зашануудые олоод лэ байха юм.

Тэрэшэлэн гүрэгэр нарин бэетэй гимнастка Л. Зеленскаягай набтархан шэрээ дээрэ орёо нарин упражненинүүдые шадамар бэрхээр гүйсэдхэхэдэнь, зал соо сугларагшадай альга ташалга үни удаан замхаагүй. Уян нугархай энэ басаганай Энэдхэг орондохи иогонуудтал адли бүхы бэеэ, хүл, гараа өөрынгөө һанаашаар хитайлган нугалхадань, гайхангүй байхын аргагүй һэн. Мүн тэрэл стол дээрээ зогсоод, ара нюрган тээшээ нугаржа, шэрээ дээрэхи баглаа сэсэг амандаа зуужа абахадань, зал соо сугларһан хүн зон аргагүй гайхалсаа. Тиихэдэ гимнастка Л. Зеленская хоёр гараараа тулгалаад, хүшэр хүндэ упражненинүүдые шадамар бэрхээр, яһагүй мэтэ уян нугархайгаар гүйсэдхэжэ, олоной һайшаалда хүртөө.

Гадна артистнар Надежда Шараева, Александр Зарубин гэгшэдэй харуулһан гимнастическа упражненинүүд мүн лэ һонирхомоор байгаа. Багжагар бүдүүн томо бэетэй Александр Зарубинай гар дээрэ шуран солбон Надежда Зарубинагай элдэб олон упражненинүүдые гоё һайханаар гүйсэдхэхые харахада айлшадаймнай яһала бэлигтэй байһаниинь элирнэ.

Эдэнэй һүүлээр ендэр дээрэ шамбай солбон гимнаст Рудольф Любов гаража ерээд, үндэр стол дээрэһээ үрөөһэн гараараа тулгалан, хэбтэмгэйшээ нара буруу эрьелдэхыень зал соо һуугшад ехэтэ һонирхоо. Тэрэшэлэн элдэб эльбэтэ наада (фокус) харуулагша Вера Комарова гайхамаар номернуудые гүйсэдхэжэ, хүнэй дура буляажа шадаа.

Тиихэдэ эстрадна оркестрэй огсом дорюун хүгжэмэй аялга доро артистка Валентина Дубиновскаягай хүтэлбэреэр дүрбэн сагаан нохойнуудай хойто хоёр хүл дээрээ бодоод, һагсагшалдан хаталдахань, мүн түмэр хоолой, дүхэриг соогуур һуга харайн гарахыень харахада энеэдэтэйшье, һонирхолтойшье байгаа.

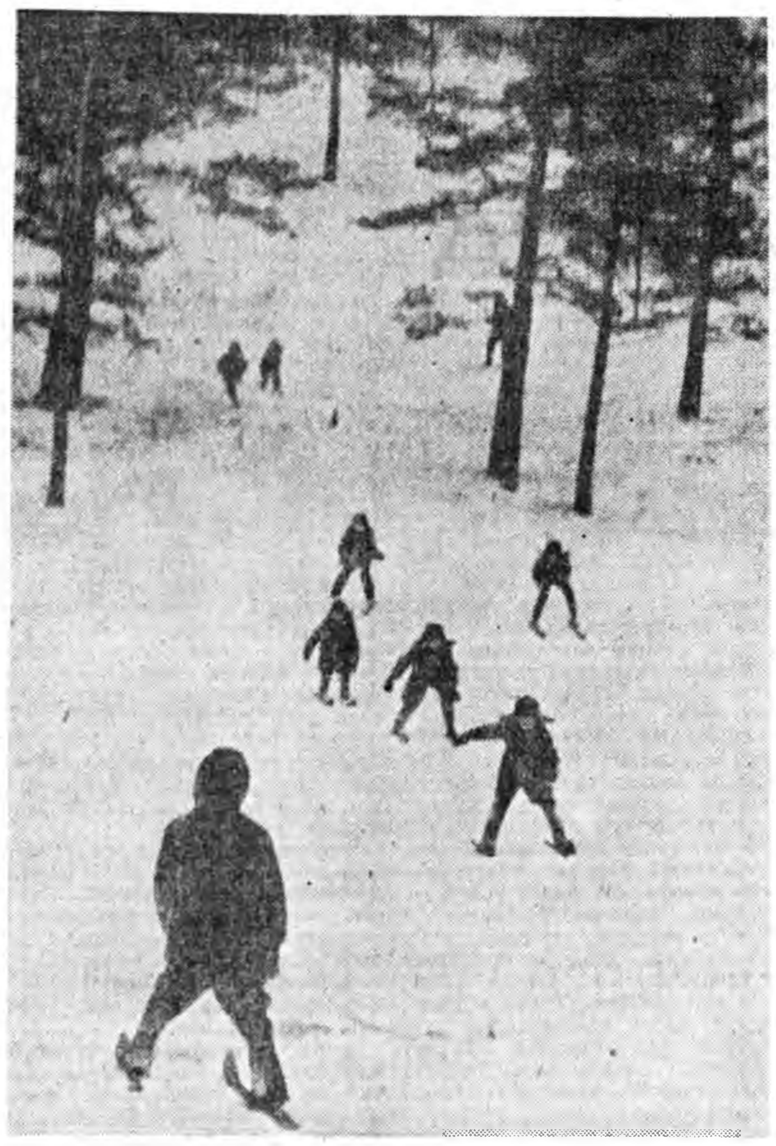
Гадна велофигурист Николай Гришенков, экцентрик Константин Пахомов гэгшэдэй гүйсэдхэһэн номернууд харагшадта ехэтэ һайшаагдаа. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, алар холын Доной эрьеһээ манай иишэ айлшаар ерэжэ, һонирхолтой концерт, наада харуулһан, «Доной энеэбхилэл гү, али 100 минутын энеэдэн» гэһэн циркын артистнар уянгатай һайхан, уян нугархай, сэдьхэл хүдэлгэмэ шог зугаата номернуудые гүйсэдхэжэ, гансашье багашуулые бэшэ, мүн ехэшүүлыешье гайхуулан баясуулаа.

В. ЖИГЖИТОВ.

БУРЯАД ДУУНАЙ ҺАЙНДЭР

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай нэгэдэхи хамтын байрада студентнэр ехэл хүхюутэй, шуурятай. Юуб гэхэдэ, энэ үдэшэ хамтын байрын улаан булан соо буряад кафедрын үдэр соносхогдожо, 2-дохи курсын 325-дахи бүлэгэйхидэй үүсхэлээр буряад дуунай һайндэр үнгэргэгдэхэнь ха юм. 2-дохи курсын студент Дондок Бальжинимаев буряад дуунууд тухай элидхэл хэхэ. Дуун хадаа арадай аман зохёолой нэгэ һалбари мүн. Тиимэһээ урданай дуунуудһаа эхилээд, мүнөө үеынхи хүрэтэр шэнжэлэл хэһэн элидхэл юм ха.

Буряад дуунай һайндэрэй программын ёһоор пластинка дээрэ бэшэгдэһэн «Эрбэд соохор», «Урда уула» гэхэ мэтэ урданай дуунууд шагнагдаха. Хоёрдохи курсын басагад «Байгалай долгинууд», хүбүүдынь «Адуушанай дуун», «Талын дуун» гэжэ дуунуудые дуулаха. Мүн Бато-Цырен Дашинамжилов, Цыден Оборов, Бато Баяртуев, Зорик Ширапов, Коля Бадмаринчинов гэгшэд урданай болон мүнөөнэй дуунуудые дуулахаар бэлдэнхэй. Һүүлээрнь конкурс, викторина, ёохор, хатар наадан болохо юм.

АМАРАЛТЫН ҮДЭР.

С. БАЛДУЕВАЙ фотоэтюд.

ГЕРОЙ ГОРОДУУДААР АЙЛШАЛХАНЬ

Эхэ оронойнгоо Герой городуудаар аяншалха эрхэ Гааргын совхозой эрхим залуу хонишод, комсомолой гэшүүд Владимир Раднаевич, Цындыма Жамбаловна Цыбеновтэндэ олгогдобо. Хайшан гээд тэдэнэр иимэ путёвкодо хүртөө гээшэб? Тэдэнэр олон жэлэй туршада хонин ажалда хүдэлжэ байнхай. Яһала баян дүй дүршэлтэй болонхой. Үнгэрэгшэ жэлдэ түрүүшынхиеэ түрэхэ хонидые даажа абахадаа, 100 эхэ хонин бүриһөө 90 хурьга абаха социалис уялга абаһан юм. Хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ, 100 хонин бүриһөө 91,6 хурьга абаа. Хэрбээ хонин бүриһөө 2,5 килограмм нооһо хайшалха уялгатай һаа, 2,72 килограммда хүргөө.

Угйа дамжан хонишон болоһон эдэ нүхэд үбэлжэлгэдоо һайн бэлэдхэлтэй. Гүйсэд хүрэхэ үбһэ тэжээлээ абанхай. Үндэр баян ургаса хуряажа абахын түлөө тэдэнэр жэлһээ жэлдэ сабшалангайнгаа газар үтэгжүүлдэг, уһалдаг байха юм.

Коммунис ажалай ударник гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ тэдэнэр хүртэнхэй. Цындыма Жамбаловна аймагай Соведэй депутат юм. Иимэ һайнаар хүдэлдэг ажалай түрүүшүүлэй Эхэ оронойнгоо Герой городуудаар айлшалха болоһондонь үнэн зүрхэнһөө баясахаар лэ.

Г. БАДМАЕВ.

Хурамхаанай аймаг.

ШЭНЭ ФИЛЬМҮҮД

«Кабулдахи даалгабари»

— 1928 ондо манай гүрэн айлшаар ерэһэн Афганистанай эмир шэнэ кино зохёохо тухай бодол намда түрүүлһэн юм. Юуб гэхэдэ, тэрэнэй образ уран һайханай фильм соо харуулхаяа һанаһан байгааб. Тиигээд дүшэн жэл үнгэрһэн хойно дахин тэрэ бодолоо һэргээжэ эхилээб. Нэгэтэ архив уудалжа байтарни ЧК-гай хүдэлмэрилэгшэ басаганда зорюулагдаһан хоёр мүр гартам ороһон. Тэрэ басаган 1920 ондо Афганистанда хүдэлмэрилжэ байтараа баригдаад, баатаршалгаар наһа бараһан намтартай һэн. «**Кабулдахи даалгабари**» гэжэ фильм Афганистанда буулгажа байхадаа, басаганай хүүрые хараа һэмди. Энэ ушар хоёрдохи шалтагни болоһон. Гурбадахяар, Афганистанда байһан совет посольствын ашаар дай һүйдхэхэ хэлсээн болюулагдаһан юм гэжэ политическэ словарь соо уншаһан байгааб.

— Иимэнүүд һонин зүйл толгой соом хамтараад, шэнэ кинофильм найруулхыем уряалаа бэлэй,— гэжэ сценариинь найруулан табигдашалай нэгэн, кинодраматург Б. Владимиров хөөрэдэг.

Советскэ Союзай элшэн сайд Сорокиной рольдо актёр Олег Жаков наадана. Тиихэдэ аха дүүнэр Олег, Глеб Стриженовтэн, Ирина Мирошниченко болон бусад бэшэ рольнуудые гүйсэдхэнэ.

«Уголовно мурдэлгын инспектор»

Милициин майор Сергей Головко фильмын гол гүйсэдхэгшэ. Армиин албанай һүүлээр юридическэ институт дүүргэһэн хүбүүн милицидэ хүдэлхэеэ ерэһэн. Эндэ хүдэлмэрилхэ зуураа нүхэр Головко элдэб мүрдэлгэ хэнэ. Нөөсэлгын касса тоногдоо. Милиционер алуулаа. Хүхэ үнгэтэй «Москвич» хулгайлагдаа.

Имэнүүд гэмтэ ябадал хэгшэдые милициин майор Головко мүрдэжэ барина.

Сергей Головко артист Соломиной кинодо наадаһан 12-дохи роль. Щепкинэй нэрэмжэтэ театральна училищи 1957 ондо тэрэ дүүргээд, мүнөө Москвагай суута Бага театрта хүдэлмэрилнэ. «Үргэһэгүй һүни» гэһэн фильмдэ Павел Кауровай ролёор кинодо наадалгаяа Соломин эхилһэн юм.

«Олеся»

Иимэ нэрэтэй повесть А. И. Куприн 1898 ондо бэшэһэн. Минии бүхы зохёолнууд—өөрымнай ажабайдалай намтар юм гэжэ зохёолшо бэшэдэг байһан. Тиимэһээ тэрэнэй зохёолнууд бүришье һонин, дүтэ шэнгеэр үзэгдэдэг.

«Тохорюу алабал, толгойгоо хахархаш, тиигээд мартахаш. Инаг дураяа һалгаабал, толгой тоошье, зүрхэеэшье хахалхаш, харин мартажа шадахагүйш» гэһэн эпиграфээр фильм эхилнэ. Энэ хадаа инаг дуранай уйдхартай түүхэ тухай домоглоһон дуунай эхин шуу.

Олесиие РСФСР-эй арадай артистка Людмила Чурсина наадана. Энэ түрэлхи бэлигтэй артистка искусствада өөрын темэтэй юм. Тэрэ үнэн зүрхэнһөө дурлажашье, үзэн ядажашье шадаха хүсэтэй эхэнэрнүүдэй роль гүйсэдхэдэг гээшэ бэзэ. Кино-хүдэлмэринүүд соогоо Л. Чурсина эхэнэрэй дорюун омог зан, үнэн сэхэ, һайхан сэдьхэлыень магтан дууладаг заншалтай.

— Эхэнэр ба дуран. Энэ хоёр үгэ таһаршагүй холбоотой. Ажабайдал, тэмсэл, зоболон—барандаа дуранай түлөө байдаг. Дуран—минии героининуудые уряалдаг, зоригжуулдаг хүсэн! — гэжэ актриса хөөрэдэг.

Мэргэжэлээ дээшэлүүлнэ

Хүдөөгэй ажалшадай мэргэжэл дээшэлүүлхэ һургуули Улаан-Үдэ хотодо нээгдэһээр үнинэй. Колхоз, совхозуудта хүдэлдэг ветеринарна фельдшернүүд, бригадирнууд, һаалишад, хонишод эндэ олоор һурана. Ноябрийн 10-һаа фермэнүүдэй, механизаторнуудай, бригадирнуудай, ветеринарна фельдшернүүдэй курса нээгдэнхэй. Энэ курсада 75 хүн һурана.

Шэнэ жэлэй эхинһээ бухгалтернуудай, нооһо илгагшадай курса нээгдэхэ юм. Хүдөөгэй ажалшад энэ курсада һуража, мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлхэнь.

Н. ПИСАРЕВА.

УРАН БЭЛИГТЭНЭЙ ЗОНАЛЬНА СУГЛААН

РСФСР-эй Соёлой министерство болон Н. К. Крупскаягай нэрэмжэтэ арадай уран бүтээлэй түбэй байшан Бүхэроссин театральна бүлгэмтэй хамта Хабаровск хотодо энэ жэлэй декабриин 11—15-да арадай театрай режиссернуудай суглаа үнгэргэжэ байна.

«Хүдөөгэй соёлой ажал хүдэлмэри эрид һайжаруулха талаар КПСС-эй XXIV съездын баталһан хараа шэглэл ба арадай театрай үүргые дээшэлүүлгэ» гэжэ асуудалтайгаар үнгэрэгдэжэ байһан энэ суглаанда Зүүн Сибириин, Алас-Дурна зүгэй арадай театрнуудай режиссернууд хабаадалсана.

Арадай театрай ажал хүдэлмэридэ сэхэ хабаатай зарим тэды асуудалнууд суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэнэ. Жэшээнь, репертуар ба тэрэниие шэмэглэн зохёолго, һуралсал-хүмүүжүүлгын ажал, хүсэд мэргэжэнги театр самодеятельнэ театр хоёрой хоорондохи харилсаа холбоон гэхэ мэтэ асуудалнууд оролсоно.

Тус конференцидэ манай Буряадһаа Ахын аймагай арадай театрай режиссер Туяна Бадагаева. Кабанскын — Светлана Васильева, Дэрээнэй — Владимир Баторов гэгшэд хабаадалсана.

С. БУБЕЕВА,
арадай уран бүтээлэй республиканска байшангай методист.

ХИЛЫН Саанаһаа

РАДИО ТЕЛЕФОН ТЕЛЕГРАФ

ХАШАГДАН ЗУГАДАГШАД БУСАЖА БАЙНА

ДЕЛИ. (ТАСС). Индиин армиин ба «Мукти Бахиниин» отрядуудай Зүүн Бенгали худар амжалтатайгаар дабшаһанай һүүлээр Зүүн Пакистанай хашагдан зугадагшад Эхэ орондоо бусажа эхилээ. Ассам штадай захиргаанай түлөөлэгшын Шиллонгдо мэдүүлһэнэй ёһоор, Ассам ба Мегхалайе штадуудтахи лагерьнуудһаа 14 мянга гаран зүүн-пакистанайхид гэртээ бусаба.

Зүүн Пакистанһаа хашагдан зугадагшадые нютагуудтань бусааха түсэб Индиин түбэй правительство зүүн штадуудай захиргаанайхидтай хамта зохёогоо. Зүүн Пакистанай засагаархидай хашалга мүрдэлгэһөө уламжалан, абарха газар бэдэржэ, эдэнэр Инди худар зугадаха баатай болоһон байгаа. Дурсагдагша түсэбтэй зохилдуулан, тэдэниие Зүүн Бенгалиин сүлөөлэгдэһэн районууд худар дары, эмхитэйгээр бусаахын тула шухала хэмжээнүүд абтаха байха.

ИНДИ-ПАКИСТАНДАХИ ХЁМОРООН

Индиин Оборонын министерствын тусхай түлөөлэгшын декабриин 13-да Делидэ мэдүүлһэнэй ёһоор, баруун сектортэхи Индиин сэрэгүүд энэ үдэр Чихамбын райондо (Джамму) пакистан сэрэгүүдэй һөөргэдэһэн добтолгонуудые гэдэргэ сохижо, тэдэниие Манавар-Тави мүрэнэй баруун эрье тээшэ намнаһан байна. Пакистан сэрэгүүд хүнэй ба техникын талаар ехэ гээлтэ хоролтодо ороо. Тусхай түлөөлэгшын мэдүүлһэнэй ёһоор, Каргилай сектортэ Индиин сэрэгүүд Пакистанай хилын 21 постые эзэлээ.

Тэрэл түлөөлэгшын мэдээсэһэнэй ёһоор, Джамуна ба Мегхна мүрэнүүдэй хоорондохи райондо үнгэрэгшэ һүни буулгагдаһан нэгэ бригада шахуу парашютна десант Дакка тээшэ түргөөр дабшажа ябана. Тиихэдээ Баруун Пакистанай сэрэгүүдэй зүгһөө бага сагын лэ эсэргүүсэлгэтэй ушарна.

Дакка хото үнэндөө хүреэлэгдээд байна гэжэ Пакистанай радио мүнөөдэрэйнгөө дамжуулга дотор мэдэрбэ.

Пакистанай сэрэгүүдэй буу зэбсэгүүдээ тушаахыень Индиин сэрэгэй командовани дахин дурадхаа. Баруун Пакистан худар сухарин ошохо арга боломжын олгогдохо һаань, Пакистанай сэрэгүүдэй буулта хэхэ тухай дурадхалые зүбшөөн абахабди гэжэ Зүүн Пакистанай сэрэгэй губернатор мэдүүлээ гээд Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондент мэдээсэһэн байгаа. Гэхэ зуура, энэ мэдээсэлые Оборонын министерствын тусхай түлөөлэгшэ буруушааба. Рейтер агентствын корреспондентын Равалпиндиһаа дамжуулһанай ёһоор, баруун зүгтэхи Пакистанай сэрэгэй ябуулга буруу һүрөө—Зүүн Пакистандахи ябуулгаһаань Индиин сэрэгүүдые һамааруулха гэһэн һэдэлгэнь бүтээгүй гэжэ Пакистанай ниислэлдэ байдаг гадаадын дипломатическа бүлэгүүд тоолоно.

ДЕЛИ. (ТАСС). Индиин Оборонын министерствын тусхай түлөөлэгшын эндэ мэдүүлһэнэй ёһоор, Инди Пакистан хоёрой хоорондын зэбсэгтэ тулалдаанай боложо байгаа үе соо — декабриин 3-һаа 12 хүрэтэр Пакистанай ВВС-эй 80 самолёт үгы хэгдээ. Индиин тала 39 самолёдоо алдаһан байна. Индиин сэрэгүүд Пакистанай 148 танкые (тэдэнэй 122-ынь баруун сектортэ, 26-иинь зүүн сектортэ) һамна сохёо. Инди 54 самолёдоо алдаа. Пакистанай ВМС сэрэгэй 3 корабль, хоёр подводно лодко, 16 канонеркээ алдаа: Индиин ВМС декабриин 12-то түрүүшынхеэ нэгэ суднаяа алдаа: Аравиин буланда Индиин ВМС-эй сэрэгэй нэгэ фрегат уһа руу шэнгээ. (ТАСС).

ФРГ-гэй БУНДЕСРАДТА

БОНН. (ТАСС). Советскэ Союз ФРГ хоёрой хоорондын договорые эсэслэн баталха тухай хуулиин проектые, ФРГ ПНР хоёрой хоорондын договор эсэслэн баталха тухай хуулиин проектые ФРГ-гэй правительство ФРГ-гэй парламентын хоёрдохи палатын—Бундесрадай үзэмжэдэ табиба.

Хэлсээ хэжэ эхилбэ

ВАШИНГТОН. (ТАСС). США-гай президент Р. Никсонэй, Франциин президент Ж. Помпидугай хоорондын тусхай хэлсээнүүд Атлантиин океандахи Азорско олтирогуудта хабаатай Терсейр гэжэ олтирог дээрэ декабриин 13-най үглөөгүүр эхилээ. Сагаан байшангай түлөөлэгшын мэдээсэһэнэй ёһоор, США-гай ба Франциин президентнэр уласхоорондын политическэ ба финансын олон асуудал зүбшэн хэлсэхэ байна. Нэгэ талаһаа США-гай, нүгөө талаһаа Франциин ба Баруун Европын бусад оронуудай хоорондохи финансын, худалдаа наймаанай харилсаанда хабаатай асуудалнууд хэлсээнүүдэй үедэ гол болгогдон зүбшэгдэхэ юм ха.

ИСЛАМАБАДАЙ АЭРОДРОМ ДЭЭРЭ ХАРАТА ААША ГАРГАБА

РАВАЛПИНДИ. (ТАСС). Совет посольствын, торгпредствын хүдэлмэрилэгшэдэй ба совет мэргэжэлтэдэй һамгад болон үхибүүдые декабриин 13-да Исламабадһаа нүүлгэн гаргаха үедэ Исламабадай аэродром дээрэ Совет орондо харша харата ааша Пакистанай засагаархидай дэмжэлгээр гаргагдаа.

«ИЛ-18» гэжэ хоёр совет самолёдой бууһанай һүүлдэ тусхай автобусуудаар асарагдаһан бүлэг хүнүүд гүйлдэжэ ерээд, тэдэ самолёдуудые тойрон, пассажирнуудай һуулгада, самолёдуудай ниидэлгэдэ һаад ушаруулаа. Нүүжэ гарахаяа байһан гражданинуудые—һамгад ба үхибүүдые тэдэ этэгээдүүдэй зариман шулуудаһан байна. «Арадай парти» гэдэгэй удамаршадай нэгэн Кхуршид Хасан Мир, тэрэ партиин хүдэлмэрилэгшэ Хабиби гэгшэд эдэ хулиган аашануудые хүтэлбэрилөө.

Эдэ гутамшаг аашанууд полициин хүтэлбэрилхы чиновнигуудай хараһаар байтар гаргагдаа. Аэродромой ноёд тусхай гэшхүүрнүүдые самолёдуудһаа холо болгохо захиралта үгэһэн байна.

Советскэ Союзтай Пакистанай харилсаае муудхааха гэһэн зарим этэгээдүүдэй һэдэлгэ мүн гэжэ эдэ аашануудыень сэгнэхээр болоно.

АЮУЛГҮЙН СОВЕДТЭ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). ООН-ой Аюулгүйн Совет Индостанай хахад арал дээрэхи байдалые США-гай дурадхалаар дахинаа зүбшэн хэлсэжэ эхилээ.

Америкын «шэнэ» проект Зүүн Пакистанай асуудалые политическэ аргаар шиидхэн заһаруулха гэжэ хараалнагүй, Зүүн Пакистанһаа хашагдан зугадаһан 10 миллион зон тухай асуудал шиидхэлгые хойшо татана, бүхы хэрэгые, буудалдаа зогсоолгоор, сэрэгүүдые гаргалгаар хизаарлаха гэжэ оролдоно.

Америкын хэблэлэй тэмдэглэһэнэй ёһоор, Аюулгүйн Соведтэхи США-гай ябуулга Америкын далайн-сэрэгэй флодой зорюутын дабшалгануудаар үдэшэгдэнэ. Энэнь «канонеркэнүүдэй дипломати» гэдэгые һануулна. «Нью-Йорк Таймсын» мэдээсэһэнэй ёһоор, «Энтерпрайз» гэжэ авианосецһоо, хэдэн эсминецүүдһээ, бусад корабльнуудһаа бүридэһэн американ эскадра Тонкинска тохойһоо гараад, американ гражданинуудые Зүүн Пакистанһаа «нүүлгэхэ» гэһэн хэбэртэйгээр Индиин океан худар шэглэн тамарба.

ИНДОСТАНАЙ ХАХАД АРАЛ ДЭЭРЭХИ БАЙЛДААНУУД

Дакка хотын ойрондо үсэд шанга байлдаануудай болоҗо байһан тухай информационно агентствэнүүд мэдээсэнэ. Пакистан командирнуудай мэдэрһэнэй ёһоор, пакистан сэрэгүүдэй хамгаалга «задагайранхай». Индиин сэрэгүүд «Мухти Бахинитай» хамта Дакка тээшэ гурбан шэглэлээр: хойто зүгһөөнь—Нарсингди хотоһоо, зүүн тээһээнь—Даудканди хотоһоо, урда тээһээнь—Чандпур хотоһоо добтолно.

Индиин ВМС-эй штабай түлөөлэгшын мэдүүлһэнэй ёһоор, далайн-сэрэгэй флот ба далайн авиаци Читтагонгдохи порт ба аэродромые, тэрэшэлэн Раджапур ба Чирингдэхи сэрэгэй бэхилэлгэнүүдые бомбодоһон байна.

Пакистанай тусхай түлөөлэгшын Даккаһаа мэдээсэһэнэй ёһоор, Пакистанай 6 генерал, тэрэ тоодо Зүүн Пакистанай баруун хубидахи пакистан сэрэгүүдэй штабай начальник генерал Рао Фарман Али гэгшэ Яхья Ханда телеграмма эльгээхэдээ, Баруун Пакистанай сэрэгүүд ба граждан зониие Зүүн Пакистанһаа аюулгүйгөөр нүүлгэн гаргаха ябадал хангаха байгаа һаань, дайлалдахаяа болихоор бэлэн тухайдаа элирхэйлэн мэдүүлээ юм ха.

ПАЛЕСТИНЫН Газа гэжэ багахан городые 1967 ондо Израиль эзэлһэн юм. Тэрэ гэһэнһээ хойшо эзэрхэг түримхэйшүүл энэ хото городой байшан гэрнүүдые, клубуудые, кинотеатрнуудые һандаргаһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Израилиин сэрэгэй патруль имагтал үдэртөө хото городой үйлсэ гудамжануудаар бата найдамтайгаар гараха ушартай болодог.

Камера Пресс—ТАСС-ай фото.

ГУУЛИНИИНЬ ГАРАБА

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Негрнүүдэй «Хара эрбис» гэжэ партиин эмхидхэлшэдэй ба хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн Хью Ньютон гэгшые мүрдэхэ хорлохо гэһэн американ хархисуудай һанаашалга буруу һүрэбэ. Калифорни штадай Окленд городтохи присяжнануудай жюри хоёр һарын турша соо хаража шүүжэ үзэһэнэй һүүлээр, Ньютоной «хэрэгээр» «шиидхэбэри гаргахын аргагүй» гэжэ соносхоо. 1967 ондо Окленд хотодохи «Хара эрбисэй» отделенидэ засагаархидай добтолго хэхэ үеэр «полициин сагдаае алаа» гэжэ негритян хүдэлөөнэй ударидагшадые гэмнэһэн байна.

Энэнь Ньютониие гэмнэхэ хорлохо гэһэн хархисуудай хэдыдэхи һэдэлгэнь болоно.

ПРАВДА·БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Һургуулиин үхибүүдтэ зүб мэргэжэл шэлүүлхэ» — түрүү бэшэг. Нютаг нютагай һонинууд. ТАСС-ай һүүлэй мэдээсэлнүүд. БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указууд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Түрүүшүүлдээ түшэглэн»—Ц. Ширабдоржиевай корреспонденци. «Номууд Буряад орондо» — Д. Дугаровай статья. Түрэл оронойнгоо доторнай.

Гурбадахи хуудаһанда: «Халан абалга»—Б. Зомоновой корреспонденци. Хилын саанаһаа.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: спортын һонинууд.

САГАЙ УЛАРИЛ

Мүнөөдэр Буряад ороной бисхэр дээрэ үүлэтэйшэг байна, саһан орохогүй. Секундын 3—8 метр хүсэтэйгөөр, баруун-урдаһаа һалхилха. Температура 9—14, Байгал шадар 4—9, Баргажанай, Хурамхаанай аймагуудта 18—23, Улаан-Үдэ хотодо һүниндөө 23—25, үдэртөө 12—14 градус хүйтэн байха.

Декабриин 16—17-до Буряад орондо үүлэтэй байха, зарим аймагуудта саһан багаханаар орохо. Секундын 5—10 метр хүсэтэйгөөр баруун-хойноһоо һалхилха. Температура һүниндөө 19—24, хойто аймагуудта 24—29, үдэртөө 8—13 градус хүйтэн байха гэжэ хүлеэгдэнэ.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Улаан-Үдын аэропортын партийна, профсоюзай организаци, бүхы коллектив граждан аэропортын үнинэй хүдэлмэрилэгшэ

РИНЧИНЭ
Галдан Ламатхановичай

саг зууураа наһа бараһантайнь дашарамдуулан, тэрэнэй гэр бүлэдэнь, түрэлхидтэнь гүнзэгы шаналалаа мэдүүлнэ.

Манай адрес, телефонууд:

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54-54, приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактора — 62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря—66-76, отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—64-36, 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности и строительства—61-35, советского строительства и быта—69-58, культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, информации—34-05, общественная приёмная—56-62, машинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.